

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 290/2012

2012 m. kovo 30 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su civilinės aviacijos orlaivių įgula susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros

EUROPOS KOMISIJA,

jami pagal tam tikrus techninius kriterijus. Todėl reikėtų nustatyti tuos techninius reikalavimus ir administracines procedūras;

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 7 straipsnio 6 dalį, 8 straipsnio 5 dalį ir 10 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1178/2011 ⁽²⁾ nustatomos išsamios tam tikrų piloto licencijų taisyklės, nacionalinių piloto licencijų ir nacionalinių skraidančiojo inžinieriaus licencijų pakeitimo piloto licencija taisyklės ir trečiojoje šalyse išduotų licencijų pripažinimo sąlygos. Tame reglamente taip pat nustatomos pilotų sveikatos pažymėjimų taisyklės, nacionalinių sveikatos pažymėjimų pakeitimo sąlygos ir aviacijos medicinos gydytojų sertifikavimo taisyklės. Be to, į Reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 įtrauktos nuostatos dėl keleivių salono įgulos narių sveikatos būklės tinkamumo.
- (2) pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008, pilotų mokymo organizacijos ir aviacijos medicinos centrai turi turėti pažymėjimą. Pažymėjimas turi būti išduodamas įvykdžius tam tikrus techninius ir administracinius reikalavimus. Todėl reikėtų nustatyti šių organizacijų administravimo ir valdymo sistemos taisykles;
- (3) pilotams mokytis, egzaminuoti ir tikrinti naudojami imituojamo skrydžio treniruokliai turėtų būti sertifikuo-

- (4) pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 keleivių salono įgulos nariai turi nuolat būti tinkamos sveikatos ir kompetentingi, kad galėtų vykdyti jiems paskirtas su sauga susijusias pareigas. Komerciniuose skrydžiuose dalyvaujantys asmenys turi turėti atestacijos pažymėjimą, kaip pirmiausia nustatyta 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje ⁽³⁾ III priedo O skirsnio OPS 1.1005 dalies d punkte. Todėl reikėtų nustatyti keleivių salono įgulos narių kvalifikacijos ir atitinkamų atestacijos pažymėjimų taisykles;
- (5) Reglamente (ES) Nr. 1178/2011 nenumatyta priežiūros, kurią turėtų vykdyti kompetentingos institucijos, pajėgumų. Todėl šiuo reglamentu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, į jį įtraukiant kompetentingų institucijų ir organizacijų administravimo ir valdymo sistemą. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 į Reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 taip pat turėtų būti įtrauktos valstybių narių, Komisijos ir agentūros informacijos tinklo taisyklės;
- (6) aviacijos pramonei ir valstybių narių administracijos įstaigoms reikia skirti pakankamai laiko prisitaikyti prie naujos reguliavimo sistemos ir tam tikromis sąlygomis pripažinti prieš pradėdant taikyti šį reglamentą išduotų pažymėjimų, įskaitant saugos mokymo kurso baigimo pažymėjimus, galiojimą;
- (7) siekiant užtikrinti sklandų perėjimą ir vienodai aukštą civilinės aviacijos saugos lygį Sąjungoje, įgyvendinimo priemonės turėtų atitikti naujausius laimėjimus, įskaitant geriausią patirtį, ir mokslo bei technikos pažangą orlaivių įgulos narių mokymo srityje. Todėl reikėtų atsižvelgti į Reglamentą (EEB) Nr. 3922/91 bei Tarptautinės civilinės

⁽¹⁾ OL L 79, 2008 3 13, p. 1.

⁽²⁾ OL L 311, 2011 11 25, p. 1.

⁽³⁾ OL L 373, 1991 12 31, p. 4.

aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) ir Jungtinės aviacijos administracijos iki 2009 m. birželio 30 d. sutartus techninius reikalavimus ir administracines procedūras, taip pat į galiojančius konkrečioje nacionalinėje aplinkoje taikomus teisės aktus;

- (8) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1178/2011 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (9) Reglamento (EEB) Nr. 3922/91 III priede nurodytos keleivių salono įgulos narių saugos mokymo atestavimo priemonės išbraukiamos pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 69 straipsnio 3 dalį. Šiuo reglamentu priimtas priemonės reikia laikyti atitinkamomis priemonėmis;
- (10) Europos aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra) parengė įgyvendinimo taisyklių projektą ir pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnio 1 dalį pateikė jį Komisijai kaip nuomonę;
- (11) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 65 straipsniu įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ;

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 1178/2011 iš dalies keičiamas taip:

1. 1 straipsnis papildomas šiais punktais:

- „6. keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, pakeitimo, apribojimo, jų galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygos, taip pat keleivių salono įgulos nario pažymėjimo turėtojų teisės ir pareigos;
7. su civilinės aviacijos orlaivių įgulos narių kvalifikacija ir aviacijos medicinos gydytojų atliekamu jų sveikatos vertinimu susijusių pilotų mokymo organizacijų ir aviacijos medicinos centrų pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, pakeitimo, apribojimo, jų galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygos;
8. imituojamo skrydžio treniruoklių sertifikavimo reikalavimai ir juos eksploatuojančioms ir juos naudojančioms organizacijoms taikomi reikalavimai;
9. administravimo ir valdymo sistemos reikalavimai, kuriuos, atsižvelgiant į 1–8 dalyse nurodytas taisykles, turi vykdyti valstybės narės, agentūra ir organizacijos.“

2. 2 straipsnis papildomas šiais 11, 12 ir 13 punktais:

- „(11) keleivių salono įgulos narys – tinkamą kvalifikaciją turintis įgulos narys (išskyrus skrydžio arba techninės įgulos narius), vežėjo paskirtas skrydžių metu vykdyti su keleivių ir skrydžio sauga susijusias pareigas;
- (12) orlaivio įgula – skrydžio įgula ir keleivių salono įgula;
- (13) JAR atitinkantys pažymėjimas, patvirtinimas arba organizacija – atitinkamus JAR įgyvendinusioje valstybėje narėje pagal JAR ir procedūras atitinkančius nacionalinės teisės aktus išduotas ar pripažintas pažymėjimas arba suteiktas ar pripažintas patvirtinimas arba toje valstybėje narėje atitinkamai sertifikuota, patvirtinta, registruota arba pripažinta organizacija, kuri (-ią) rekomenduota abipusiškai pripažinti šių JAR atžvilgiu Jungtinės aviacijos administracijos sistemoje.“

3. 4 straipsnio 1 dalyje:

- vietoj teksto „iki 2012 m. balandžio 8 d.“ įrašomas tekstas „prieš pradėdant taikyti šį reglamentą“;
- vietoj datos „2017 m. balandžio 8 d.“ įrašoma data „2018 m. balandžio 8 d.“;

4. Įterpiami šie 10a, 10b ir 10c straipsniai:

„10a straipsnis

Pilotų mokymo organizacijos

1. Pilotų mokymo organizacijos laikosi VI ir VII prieduose išdėstytų techninių reikalavimų bei administracinių procedūrų ir yra sertifikuojamos.
2. Pilotų mokymo organizacijos, turinčios JAR atitinkantį pažymėjimą, kurį valstybė narė išdavė arba pripažino prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, laikomos turinčiomis pagal šį reglamentą išduotą pažymėjimą.

Tokiu atveju šių organizacijų teisės yra apribotos valstybės narės išduotame patvirtinimo pažymėjime nurodytomis teisėmis.

Nepažeidžiant 2 straipsnio nuostatų, pilotų mokymo organizacijos užtikrina, kad ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 8 d. jų valdymo sistema, mokymo programos, procedūros ir vadovai atitiktų VII priedą.

3. JAR atitinkančioms mokymo organizacijoms, kurios įregistruotos valstybėje narėje prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, leidžiama rengti mokymą JAR atitinkančiai pilotų mėgėjo licencijai (PPL) gauti.

4. Ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 8 d. antros dalies pirmoje pastraipoje nurodytus pažymėjimus valstybės narės pakeičia VI priede nurodytos formos pažymėjimais.

10b straipsnis

Imituojamo skrydžio treniruokliai

1. Pilotams mokyti, egzaminuoti ir tikrinti naudojami imituojamo skrydžio treniruokliai (FSTD), išskyrus per lakūnų bandytojų mokymą naudojamus ugdomuosius treniruoklius, turi atitikti VI ir VII prieduose išdėstytus techninius reikalavimus bei administracines procedūras, ir jiems turi būti suteikiama kvalifikacija.

2. Laikoma, kad JAR atitinkantys FSTD kvalifikacijos pažymėjimai, išduoti arba pripažinti prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, yra išduoti pagal šį reglamentą.

3. Ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 8 d. antroje dalyje nurodytus pažymėjimus valstybės narės pakeičia VI priede nurodytos formos kvalifikacijos pažymėjimais.

10c straipsnis

Aviacijos medicinos centrai

1. Aviacijos medicinos centrai laikosi VI ir VII prieduose išdėstytų techninių reikalavimų bei administracinių procedūrų ir yra sertifikuojami.

2. Laikoma, kad JAR atitinkantys aviacijos medicinos centrų patvirtinimo pažymėjimai, kuriuos valstybė narė išdavė arba pripažino prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, yra išduoti pagal šį reglamentą.

Aviacijos medicinos centrai užtikrina, kad ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 8 d. jų valdymo sistema, mokymo programos, procedūros ir vadovai atitiktų VII priedą.

3. Ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 8 d. antros dalies pirmoje pastraipoje nurodytus aviacijos medicinos centrų patvirtinimo pažymėjimus valstybės narės pakeičia VI priede nurodytos formos pažymėjimais.“

5. Įterpiami šie 11a, 11b ir 11c straipsniai:

„11a straipsnis

Keleivių salono įgulos narių kvalifikacija ir su ja susiję atestacijos pažymėjimai

1. Komerciniams skrydžiams naudojamų Reglamento (EB) Nr. 216/2008 4 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytų orlaivių keleivių salono įgulos narių kvalifikacija ir su ja

susiję atestacijos pažymėjimai turi atitikti V ir VI prieduose išdėstytus techninius reikalavimus ir administracines procedūras.

2. Keleivių salono įgulos nariams, kurie prieš pradėdant taikyti šį reglamentą turi pagal Reglamentą (EEB) Nr. 3922/91 (ES-OPS) išduotą saugos mokymo kursų baigimo pažymėjimą, taikomos šios nuostatos:

- a) jei jie atitinka taikomus ES-OPS mokymo, tikrinimo ir įgūdžių atnaujinimo reikalavimus, laikoma, kad jie atitinka šio reglamento reikalavimus, arba
- b) jei jie neatitinka taikomų ES-OPS mokymo, tikrinimo ir įgūdžių atnaujinimo reikalavimų, siekdami būti pripažinti atitinkančiais šio reglamento reikalavimus jie turi baigti visą reikalingą mokymą ir išlaikyti atitinkamą patikrinimą, arba
- c) jei jie ilgiau kaip 5 metus nedalyvavo vykdant komercinius skrydžius lėktuvais, siekdami būti pripažinti atitinkančiais šio reglamento reikalavimus jie turi baigti pradinio mokymo kursą ir išlaikyti atitinkamus egzaminus, kaip reikalaujama V priede.

3. Pagal ES-OPS išduoti saugos mokymo kursų baigimo pažymėjimai ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 8 d. pakeičiami VI priede nustatytos formos keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimais.

4. Keleivių salono įgulos nariams, kurie šio reglamento taikymo pradžios dieną dalyvauja komerciniuose skrydžiuose sraigtasparniais, taikomos šios nuostatos:

- a) jei jie atitinka komerciniams skrydžiams sraigtasparniais taikomus mokymo, tikrinimo ir įgūdžių atnaujinimo JAR nuostatas, laikoma, kad jie atitinka V priede išdėstytus pradinio mokymo reikalavimus, arba
- b) jei jie neatitinka komerciniams skrydžiams sraigtasparniais taikomų JAR mokymo, tikrinimo ir įgūdžių atnaujinimo reikalavimų, siekdami būti pripažinti atitinkančiais šio reglamento reikalavimus jie turi baigti visą skrydžiams sraigtasparniais reikalingą mokymą (išskyrus pradinį mokymą) ir išlaikyti atitinkamą patikrinimą, arba
- c) jei jie ilgiau kaip 5 metus nedalyvavo vykdant komercinius skrydžius sraigtasparniais, siekdami būti pripažinti atitinkančiais šio reglamento reikalavimus jie turi baigti pradinio mokymo kursą ir išlaikyti atitinkamus egzaminus, kaip reikalaujama V priede.

5. Nepažeidžiant 2 straipsnio nuostatų, ne vėliau kaip 2013 m. balandžio 8 d. visiems keleivių salono įgulos nariams, dalyvaujantiems komerciniuose skrydžiuose sraigtasparniais, išduodami VI priede nustatytos formos keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimai.

*11b straipsnis***Priežiūros pajėgumai**

1. Kiekviena valstybė narė paskiria savo kompetentingą instituciją (vieną ar kelis subjektus), kuriai suteikiamos reikiamos galios ir kuri yra atsakinga už asmenų ir organizacijų, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklės, sertifikavimą ir priežiūrą.
2. Jei valstybė narė paskiria kompetentingą instituciją, kurią sudaro daugiau kaip vienas subjektas:
  - a) aiškiai apibrėžiamos kiekvienos kompetentingos institucijos kompetencijos sritys: jos pareigos ir kompetencijos srities geografinės ribos;
  - b) instituciją sudarančių subjektų veikla koordinuojama, kad atitinkamose jų kompetencijos srityse būtų užtikrinta veiksminga visų asmenų ir organizacijų, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklės, priežiūra.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga (-os) institucija (-os) turėtų būtinų pajėgumų visų asmenų ir organizacijų, kuriems taikoma jos (jų) priežiūros programa, priežiūrai užtikrinti ir pakankamai išteklių šio reglamento reikalavimams įvykdyti.
4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos darbuotojai nevykdytų priežiūros veiklos, kai yra įrodymų, kad dėl to galėtų tiesiogiai arba netiesiogiai kilti interesų konfliktas, ypač susijęs su šeimos arba finansiniais interesais.
5. Darbuotojams, kuriuos kompetentinga institucija įgaliojo vykdyti sertifikavimo ir (arba) priežiūros užduotis, suteikiami įgaliojimai atlikti bent šias užduotis:
  - a) tikrinti įrašus, duomenis, procedūras ir bet kuriuos kitus su sertifikavimo ir (arba) priežiūros užduoties vykdymu susijusius dokumentus;
  - b) daryti šių įrašų, duomenų, procedūrų ir kitų dokumentų kopijas ar išrašus;
  - c) prašyti žodinio paaiškinimo vietoje;
  - d) patekti į atitinkamas patalpas, veiklos vietas ar transporto priemones;
  - e) atlikti auditus, tyrimus, vertinimus, patikrinimus, įskaitant patikrinimus perone ir patikrinimus, apie kuriuos neįspėjama, ir
  - f) prireikus imtis atitinkamų vykdymo užtikrinimo priemonių ar tas priemones inicijuoti.

6. 5 dalyje nurodytos užduotys vykdomos laikantis atitinkamos valstybės narės teisės nuostatų.

*11c straipsnis***Pereinamojo laikotarpio priemonės**

Organizacijoms, kurių kompetentinga organizacija pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 21 straipsnio 1 dalies b punktą yra agentūra, taikomos šios nuostatos:

- a) ne vėliau kaip 2013 m. balandžio 8 d. visus su tokių organizacijų priežiūra susijusius įrašus valstybės narės perduoda agentūrai;
- b) jei sertifikavimo procesus iki 2012 m. balandžio 8 d. pradėjo valstybė narė, ji juos užbaigia koordinuodama veiksmus su agentūra. Tai valstybei narei išdavus pažymėjimą, agentūra prisiima visą atsakomybę kaip tos organizacijos kompetentinga institucija.

6. 12 straipsnis papildomas šia dalimi:

„1b Nukrypdomos nuo 1 dalies, valstybės narės gali nuspręsti iki 2013 m. balandžio 8 d. netaikyti I–IV priedų nuostatų.“

7. 12 straipsnio 7 dalyje tekstas „2–6 dalių“ pakeičiamas tekstu „1b–6 dalių“.

8. Pridedami nauji V, VI ir VII priedai, kurių tekstas pateiktas šio reglamento priede.

2 straipsnis

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2012 m. balandžio 8 d.

2. Nukrypdomos nuo 1 dalies antros pastraipos, valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šių nuostatų:

- a) iki 2013 m. balandžio 8 d. – V–VII priedų;
- b) iki 2014 m. balandžio 8 d. – VII priedo ORA.GEN.200 dalies a punkto 3 papunkčio FSTD pažymėjimų turėtojams, kurie nėra patvirtinta mokymo organizacija ir neturi oro vežėjo pažymėjimo;
- c) iki 2014 m. balandžio 8 d. – VI ir VII priedų patvirtintoms JAR neatitinkančioms mokymo organizacijoms ir patvirtintiems JAR neatitinkantiems aviacijos medicinos centrams;
- d) iki 2015 m. balandžio 8 d. – V priedo CC.GEN.030 dalies;
- e) iki 2015 m. balandžio 8 d. – V priedo keleivių salono įgulos nariams, dalyvaujantiems komerciniuose skrydžiuose sraigtasparniais;

- f) iki 2015 m. balandžio 8 d. – VI ir VII priedų mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymą tik lengvojo orlaivio piloto, piloto mėgėjo, oro baliono piloto arba sklandytuvo piloto licencijai gauti;
- g) iki 2015 m. balandžio 8 d. – VI ir VII priedų mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymą lakūno bandytojo kvalifikacijai gauti pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo FCL.820 dalį.
3. Jei valstybė narė pasinaudoja 2 dalies nuostatomis, ji apie tai praneša Komisijai ir agentūrai. Pranešime nurodoma tokios leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo trukmė, apibūdinamos priežastys ir pateikiama numatytų veiksmų įgyvendinimo programa ir tvarkaraštis.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2012 m. kovo 30 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

PRIEDAS

„V PRIEDAS

KOMERCINIAMS SKRYDŽIAMS NAUDOJAMŲ ORLAIVIŲ KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ KVALIFIKACIJA**[CC DALIS]**

GEN SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI**CC.GEN.001. Kompetentinga institucija**

Šioje dalyje kompetentinga institucija yra valstybės narės paskirta institucija, į kurią asmuo kreipiasi norėdamas gauti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą.

CC.GEN.005. Taikymo sritis

Šioje dalyje nustatomi keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų išdavimo reikalavimai ir jų galiojimo bei naudojimo sąlygos.

CC.GEN.015. Prašymas išduoti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą

Prašymas išduoti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą teikiamas kompetentingos institucijos nustatyta forma ir būdu.

CC.GEN.020. Minimalus amžius

Prašymo išduoti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą teikėjas turi būti ne jaunesnis kaip 18 m.

CC.GEN.025. Teisės ir sąlygos

- a) Keleivių salono įgulos nario pažymėjimo turėtojas turi teisę veikti kaip komerciniams skrydžiams naudojamų Reglamento (EB) Nr. 216/2008 4 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytų orlaivių keleivių salono įgulos narys.
- b) Keleivių salono įgulos narys gali naudotis a dalyje nurodytomis teisėmis tik tuo atveju, jei jis:
  1. turi galiojantį CC.CCA.105 dalyje nurodytą keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą ir
  2. atitinka CC.GEN.030, CC.TRA.225 dalių nuostatas ir taikomus MED dalies reikalavimus.

CC.GEN.030. Dokumentai ir įrašų saugojimas

Kad įrodytų atitiktį taikomiems reikalavimams pagal CC.GEN.025 dalies b punktą, pažymėjimo turėtojas saugo ir paprašius pateikia keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą, jo turimų orlaivio tipo ar varianto kvalifikacijų sąrašą ir su jomis susijusius mokymo ir tikrinimo įrašus, išskyrus tuo atveju, jei šiuos įrašus saugo ir kompetentingai institucijai arba pažymėjimo turėtojui paprašius gali pateikti jo paslaugomis besinaudojantis vežėjas.

CCA SKYRIUS

SPECIALIEJI KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMŲ REIKALAVIMAI**CC.CCA.100. Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo išdavimas**

- a) Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimas išduodamas tik prašymo teikėjams, pagal šią dalį baigusiems pradinio mokymo kursą ir išlaikiusiems egzaminą.
- b) Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą išduoda:
  1. kompetentinga institucija ir (arba)
  2. kompetentingos institucijos tuo tikslu patvirtinta organizacija.

CC.CCA.105. Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo galiojimas

Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimas galioja neribotą laiką, išskyrus tuo atveju, jei:

- a) kompetentinga institucija yra sustabdžiusi jo galiojimą arba jį panaikinusi, arba
- b) pažymėjimo turėtojas per paskutinius 60 mėnesių jokio tipo orlaivyje nesinaudojo susijusiomis teisėmis.

CC.CCA.110. Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas ir panaikinimas

- a) Jei pažymėjimo turėtojas neatitinka šios dalies reikalavimų, kompetentinga institucija gali sustabdyti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo galiojimą arba jį panaikinti.
- b) Jei kompetentinga institucija sustabdo keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo galiojimą arba jį panaikina, pažymėjimo turėtojas:
  1. raštu informuojamas apie šį sprendimą ir jo teisę pagal nacionalinės teisės aktus paduoti apeliacinį skundą;
  2. nesinaudoja keleivių salono įgulos nario pažymėjimu suteikiamomis teisėmis;
  3. be reikalo nedelsia ir informuoja jo paslaugomis besinaudojantį (-čius) vežėją (-us) ir
  4. grąžina atestacijos pažymėjimą kompetentingos institucijos nustatyta galiojančia tvarka.

TRA SKYRIUS

PRAŠYMO IŠDUOTI KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIO ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMĄ TEIKĖJŲ IR PAŽYMĖJIMO TURĖTOJŲ MOKYMO REIKALAVIMAI**CC.TRA.215. Mokymo rengimas**

Šioje dalyje reikalaujamam mokymui taikomos šios nuostatos:

- a) mokymą rengia mokymo organizacijos arba komercinio oro transporto vežėjai, kuriuos tuo tikslu patvirtino kompetentinga institucija;
- b) mokymą vykdo tinkamą patirtį ir dėstytinų mokymo elementų kvalifikaciją turintys darbuotojai; ir
- c) mokymas vykdomas pagal organizacijos patvirtinimo pažymėjime nurodytą mokymo programą ir mokymo medžiagą.

CC.TRA.220. Pradinio mokymo kursas ir egzaminai

- a) Prašymo išduoti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą teikėjai baigia pradinio mokymo kursą, kad susipažintų su aviacijos aplinka ir įgytų pakankamai bendrųjų žinių ir pagrindinius įgūdžius, kurių reikia vykdant pareigas ir su keleivių bei skrydžio sauga susijusius įpareigojimus įprastomis, neįprastomis ir avarinėmis aplinkybėmis.
- b) Pradinio mokymo kurso programa apima bent šios dalies 1 priedėlyje nurodytus elementus. Į ją įtraukiamas teorijos ir praktinis mokymas.
- c) Prašymo išduoti keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą teikėjai, norėdami įrodyti, kad įgijo a punkte reikalaujamo lygio žinias ir įgūdžius, laiko visų b punkte nurodytos mokymo programos elementų, išskyrus CRM mokymą, egzaminus.

CC.TRA.225. Orlaivio tipo arba varianto kvalifikacija (-os)

- a) Galiojantį atestacijos pažymėjimą turintys keleivių salono įgulos nariai gali vykdyti orlaivyje jiems paskirtas užduotis tik tuo atveju, jei turi tinkamą kvalifikaciją pagal taikomus ORO dalies reikalavimus.
- b) Kad įgytų atitinkamo orlaivio tipo arba varianto kvalifikaciją, pažymėjimo turėtojas:
  1. turi atitikti taikomus mokymo, tikrinimo ir galiojimo reikalavimus, apimančius, jei tai taikoma orlaiviui, kuriame bus vykdomos paskirtos užduotys:
    - i) konkretų orlaivio tipą atitinkantį mokymą, vežėjo keitimo mokymą ir pažintinį mokymą;
    - ii) mokymą apie skirtumus;
    - iii) kartotinį mokymą, ir
  2. per paskutiniuosius 6 mėnesius turi būti vykęs jam paskirtas užduotis to tipo orlaivyje arba prieš vėl pradėdamas jame vykdyti užduotis būti baigęs atitinkamą įgūdžių atnaujinimo mokymą ir išlaikęs patikrinimą.

CC dalies 1 priedėlis

Pradinio mokymo kursas ir egzaminai

MOKYMO PROGRAMA

Į pradinio mokymo programą įtraukiami bent šie elementai:

1. **Bendrosios teorinės aviacijos ir aviacijos taisyklių žinios, apimančios visus keleivių salono įgulos narių pareigų ir atsakomybės elementus:**
  - 1.1. aviacijos terminija, skrydžio teorija, keleivių išdėstymas lėktuve, skrydžių zonos, meteorologija ir teršalų kaupimosi ant orlaivio paviršiaus poveikis;
  - 1.2. aviacijos taisyklės, susijusios su keleivių salono įgula, ir kompetentingos institucijos vaidmuo;
  - 1.3. keleivių salono įgulos narių pareigos ir atsakomybė vykdant skrydžius ir būtinybė greitai imtis tinkamų veiksmų susidarius avarinėms aplinkybėms;
  - 1.4. kompetencijos ir tinkamumo vykdyti keleivių salono įgulos nario pareigas palaikymas, įskaitant skrydžio ir darbo laiko apribojimus bei poilsio reikalavimus;
  - 1.5. užtikrinimo, kad atitinkami dokumentai ir vadovai būtų nuolat atnaujinami pagal vežėjo numatomus pakeitimus, svarba;
  - 1.6. keleivių salono įgulos nario pareigų vykdymo pagal vežėjo skrydžių vykdymo vadovą svarba;
  - 1.7. priešskrydinio keleivių salono įgulos instruktazo ir būtinos su jų konkrečiomis pareigomis susijusios saugos informacijos pateikimo svarba ir
  - 1.8. nustatymo, kada keleivių salono įgulos nariai turi įgaliojimus ir privalo pradėti evakuaciją ir kitas avarines procedūras, svarba.
2. **Ryšiai.**

Mokymo metu pabrėžiama keleivių salono įgulos narių ir skrydžio įgulos narių veiksmingo keitimosi informacija, įskaitant ryšio palaikymo būdus, bendrą kalbą ir terminiją, svarba.
3. **Įvadinis kursas apie žmogiškuosius veiksmus (HF) aviacijoje ir įgulos išteklių valdymą (CRM).**

Šiam kursui vadovauja bent vienas keleivių salono įgulos CRM instruktorius. Mokymo elementai dėstomi išsamiai ir apima bent šiuos dalykus:

  - 3.1. *bendra informacija*: žmogiškieji veiksniai aviacijoje, bendrieji nurodymai dėl CRM principų ir tikslų, žmogaus galiybės ir apribojimai;
  - 3.2. *kiekvienam keleivių salono įgulos nariui svarbūs elementai*: asmenybės pažinimas, žmogaus klaidos ir patikimumas, požiūris ir elgsena, savęs vertinimas, stresas ir jo valdymas, nuovargis ir budrumas, atkaklumas, padėties suvokimas, informacijos gavimas ir apdorojimas.
4. **Keleivių aptarnavimas ir keleivių salono stebėjimas:**
  - 4.1. tinkamo keleivių paskirstymo į vietas atsižvelgiant į lėktuvo masę ir pusiausvyrą svarba, tam tikros keleivių kategorijos ir būtinybė sodinti tvirtus keleivius prie neprižiūrinimų išėjimų;
  - 4.2. taisyklės, reglamentuojančios saugų keleivių salono bagažo ir keleivių salone esančios aptarnavimo įrangos laikymą, ir rizika, kad bagažas gali kelti pavojų keleivių salone esantiems keleiviams arba trukdyti naudotis avarine įranga ar išėjimais iš lėktuvo ar juos sugadinti;
  - 4.3. patarimai, kaip atpažinti alkoholiu apsinuodijusius, narkotikų poveikį patiriančius ar agresyvius lėktuvo keleivius ir kaip su jais elgtis;

- 4.4. atsargumo priemonės, kurių būtina imtis, kai keleivių salone vežami gyvi gyvūnai;
  - 4.5. pareigos, įskaitant rūpinimąsi keleivių salono sauga, kurias būtina vykdyti turbulencijos atveju, ir
  - 4.6. keleivių motyvavimo ir minios valdymo metodai, būtini avarinei evakuacijai pagreitinti.
- 5. Aviacijos medicinos aspektai ir pirmoji pagalba:**
- 5.1. bendrieji aviacijos medicinos aspektai ir išsigelbėjimo nurodymai;
  - 5.2. fiziologinis skrydžio poveikis, ypač pabrėžiant hipoksiją ir deguonies reikalavimus, Eustachijaus vamzdžio funkciją ir barotraumas;
  - 5.3. pirmosios pagalbos pagrindai, įskaitant gebėjimą teikti pagalbą dėl:
    - a) oro ligos;
    - b) virškinimo trakto sutrikimų;
    - c) hiperventiliacijos;
    - d) nudegimų;
    - e) žaizdų;
    - f) sąmonės netekimo ir
    - g) kaulų lūžių ir minkštųjų audinių sužeidimų;
  - 5.4. skubi medicinos pagalba vykdant skrydį ir atitinkama pirmoji pagalba bent šiais atvejais:
    - a) astmos;
    - b) streso ir alerginių reakcijų;
    - c) šoko;
    - d) diabeto;
    - e) užspringimo;
    - f) epilepsijos;
    - g) gimdymo;
    - h) insulto ir
    - i) širdies smūgio;
  - 5.5. tinkamos įrangos, įskaitant pirmajai pagalbai skirtą deguonies įrangą, pirmosios pagalbos vaistinėles ir skubios pagalbos medicininės vaistinėles bei jų turinį, naudojimas;
  - 5.6. kiekvieno keleivių salono igulos nario praktinis mokymas atlikti dirbtinį kvėpavimą naudojant specialų manekeną ir atsižvelgiant į orlaivio aplinkos ypatybes ir
  - 5.7. sveikata ir higiena keliaujant, įskaitant:
    - a) higieną lėktuve;
    - b) sąlyčio su užkrečiamosiomis ligomis pavojų ir šio pavojaus mažinimo būdus;
    - c) medicininių atliekų tvarkymą;
    - d) orlaivio dezinfekciją;
    - e) veiksmus mirties lėktuve atveju ir

f) budrumo valdymą, fiziologinį nuovargio poveikį, miego fiziologiją, paros (cirkadini) ritmą ir laiko juostų keitimąsi.

6. **Pavojingieji kroviniai pagal taikomas ICAO technines instrukcijas.**
  7. **Bendrieji aviacijos saugumo aspektai, įskaitant Reglamento (EB) Nr. 300/2008 nuostatas.**
  8. **Elgesio gaisro ir dūmų atveju mokymas:**
    - 8.1. pabrėžiama keleivių salono įgulos atsakomybė susidarius avarinei situacijai dėl gaisro ar dūmų nedelsiant imtis veiksmų, ypač atkreipiant dėmesį į tikrojo gaisro šaltinio nustatymo svarbą;
    - 8.2. pabrėžiama būtinybė nustačius gaisrą ar dūmus nedelsiant informuoti skrydžio įgulą ir konkrečių būtinų koordinavimo ir pagalbos veiksmų svarbą;
    - 8.3. būtinybė dažnai tikrinti vietas, kuriose gali kilti gaisras, įskaitant tualetus, ir atitinkamus dūmų detektorius;
    - 8.4. gaisrų klasifikacija ir atitinkamo tipo gesinimo medžiagos bei procedūros, taikytinos konkrečiomis gaisro sąlygomis;
    - 8.5. gesinimo medžiagų naudojimo būdai, netinkamo naudojimo padariniai ir naudojimas uždaroje erdvėje, įskaitant praktinį mokymą gesinti gaisrą bei užsidėti ir naudoti aviacijoje naudojamą apsaugos nuo dūmų įrangą, ir
    - 8.6. bendrosios antžeminių avarinių tarnybų aerodromuose procedūros.
  9. **Mokymas išsigelbėti:**
    - 9.1. išsigelbėjimo nepalankioje aplinkoje (pvz., arktinėje aplinkoje, dykumoje, džiunglėse, jūroje) principai ir
    - 9.2. mokymas gelbėtis vandenyje, įskaitant praktinį mokymą vandenyje kaip naudotis asmenine plūduriavimo įranga, mokymas naudotis gelbėjimosi plaustais arba panašia įranga, taip pat pratybos vandenyje.
-

VI PRIEDAS

ĮGULOS NARIAMS TAIKOMI INSTITUCIJŲ REIKALAVIMAI

[ARA DALIS]

GEN SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos**ARA.GEN.105 Terminų apibrėžtys**

Šioje dalyje ir ORA dalyje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. Priimtinos atitikties užtikrinimo priemonės (AMC) – neprivalomi standartai, kuriuos agentūra priėmė siekdama paaiškinti atitikties pagrindiniam reglamentui ir jo įgyvendinimo taisyklėms užtikrinimo priemonės.
2. Alternatyvios atitikties užtikrinimo priemonės – priemonės, kurios yra alternatyva esamoms priimtinioms atitikties užtikrinimo priemonėms arba kurios yra naujos atitikties Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms, dėl kurių agentūra nepriėmė susijusių priimtinių atitikties užtikrinimo priemonių, užtikrinimo priemonės.
3. Patvirtinta mokymo organizacija (ATO) – organizacija, kuriai suteikta teisė suteikti patvirtinimą rengti mokymo kursus pilotų licencijoms ir atitinkamoms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti arba pratęsti tokio patvirtinimo galiojimą.
4. Pradinio mokymo pagal prietaisus priemonės (BITD) modelis – nustatytas aparatinės ir programinės įrangos derinys, kuriam suteikta BITD kvalifikacija.
5. Sertifikavimo specifikacijos (CS) – agentūros priimti techniniai standartai, kuriais nurodomos atitikties pagrindiniam reglamentui ir jo įgyvendinimo taisyklėms užtikrinimo priemonės ir kuriuos organizacija gali taikyti sertifikavimo tikslais.
6. Skrydžio instruktorius (FI) – instruktorius, turintis teisę vykdyti mokymą orlaivyje pagal FCL dalį.
7. Imituojamo skrydžio treniruoklis (FSTD) – treniruoklis, kuris yra:
  - a) lėktuvų atveju – viso skrydžio imituoklis (FFS), skrydžio treniruoklis (FTD), skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklis (FNPT) arba pradinio mokymo pagal prietaisus priemonė (BITD);
  - b) sraigatrasparnių atveju – viso skrydžio imituoklis (FFS), skrydžio treniruoklis (FTD) arba skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklis (FNPT).
8. FSTD kvalifikacija – atitikties dokumente apibrėžtas FSTD techninių galimybių lygis.
9. FSTD naudotojas – organizacija arba asmuo, ATO teikiantis prašymą mokyti, tikrinti arba egzaminuoti imituojamo skrydžio treniruokliu (FSTD).
10. Draudimas pakilti – oficialus draudimas orlaiviui pakilti ir jam sulaikyti būtinų veiksmų vykdymas.
11. Rekomendacijos – neprivalomi agentūros parengti dokumentai, kuriais remiamasi aiškinant reikalavimo arba specifikacijos reikšmę ir pagrindžiamas pagrindinio reglamento, jo įgyvendinimo taisyklių bei AMC aiškinimas.
12. ARO.RAMP – Reglamento dėl skrydžių vykdymo II priedo RAMP skyrius.
13. Kitas treniruoklis (OTD) – pagalbinė pilotų mokymo priemonė (išskyrus FSTD), kurią galima naudoti, kai nereikia visos pilotų kabinos arba jos aplinkos.
14. ARA dalis – Civilinės aviacijos orlaivių įgulos reglamento VI priedas.
15. ORO dalis – Reglamento dėl skrydžių vykdymo III priedas.

16. CC dalis – Civilinės aviacijos orlaivių įgulos reglamento V priedas.
17. FCL dalis – Civilinės aviacijos orlaivių įgulos reglamento I priedas.
18. MED dalis – Civilinės aviacijos orlaivių įgulos reglamento IV priedas.
19. ORA dalis – Civilinės aviacijos orlaivių įgulos reglamento VII priedas.
20. Pagrindinė verslo vieta – pagrindinė organizacijos buveinė arba registruotoji būstinė, kurioje vykdomos pagrindinės finansinės funkcijos ir šiame reglamente nurodytas operacinis veiklos valdymas.
21. Kvalifikacijos tikrinimo vadovas (QTG) – dokumentas, skirtas parodyti, kad FSTD eksploatacinės savybės ir valdymas atitinka laikantis nustatytų apribojimų imituojamas orlaivio, tam tikros klasės lėktuvo arba tam tikro tipo sraigtasparnio eksploatacinės savybes bei valdumą ir kad įvykdyti visi taikytini reikalavimai. QTG pateikiami orlaivio, tam tikros klasės lėktuvo arba tam tikro tipo sraigtasparnio duomenys ir FSTD duomenys, kuriais pagrindžiamas patvirtinimas.

ARA.GEN.115 Priežiūros dokumentai

Kompetentinga institucija atitinkamiems darbuotojams pateikia visus teisės aktus, standartus, taisykles, technines publikacijas ir susijusius dokumentus, siekdama jiems sudaryti sąlygas vykdyti paskirtas užduotis ir pareigas.

ARA.GEN.120 Atitikties užtikrinimo priemonės

- a) Agentūra parengia priimtinas atitikties užtikrinimo priemones (AMC), kurias galima taikyti siekiant užtikrinti atitiktį Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms. Jei laikomasi AMC, susiję įgyvendinimo taisyklių reikalavimai yra įvykdyti.
- b) Siekiant užtikrinti atitiktį įgyvendinimo taisyklėms galima taikyti alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones.
- c) Kompetentinga institucija sukuria sistemą, pagal kurią galėtų nuolat vertinti, ar visomis jos pačios, jos prižiūrimų organizacijų ir asmenų taikomomis alternatyviomis atitikties užtikrinimo priemonėmis galima užtikrinti atitiktį Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms.
- d) Kompetentinga institucija vertina visas pagal ORA.GEN.120 dalį organizacijos pasiūlytas alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones analizuodama pateiktus dokumentus ir, jei manoma, kad reikia, atlikdama organizacijos patikrinimą.

Nustačiusi, kad alternatyvios atitikties užtikrinimo priemonės atitinka įgyvendinimo taisykles, kompetentinga institucija nedelsdama:

1. praneša prašymo teikėjui, kad galima įgyvendinti alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones, ir, jei taikoma, atitinkamai iš dalies pakeičia prašymo teikėjui suteiktą patvirtinimą arba išduotą pažymėjimą, ir
  2. praneša agentūrai apie jų turinį ir prideda visų susijusių dokumentų kopijas,
  3. praneša kitoms valstybėms narėms apie atitikties užtikrinimo priemones, kurioms pritarta.
- e) Jei siekdama užtikrinti atitiktį Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms pati kompetentinga institucija taiko alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones, ji:
    1. jas pateikia visoms jos prižiūrimoms organizacijoms ir asmenims ir
    2. nedelsdama apie tai praneša agentūrai.

Kompetentinga institucija agentūrai pateikia išsamų alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių aprašą su visais tvarkos patikslinimais, kurie gali būti svarbūs, ir vertinimą, kuriuo įrodoma, kad laikomasi įgyvendinimo taisyklių.

ARA.GEN.125 Agentūros informavimas

- a) Kompetentinga institucija agentūrai nedelsdama praneša apie visas įgyvendinant Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisykles kilusias svarbias problemas.
- b) Kompetentinga institucija, remdamasi gautomis įvykių ataskaitomis, agentūrai pateikia saugos atžvilgiu svarbią informaciją.

ARA.GEN.135 Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą

- a) Nepažeisdama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/42/EB ⁽¹⁾ kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai rinkti, analizuoti ir skleisti su sauga susijusią informaciją.
- b) Agentūra įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai analizuoti bet kokią gautą svarbią su sauga susijusią informaciją ir nedelsdama pateikti valstybėms narėms ir Komisijai bet kokią informaciją, įskaitant rekomendacijas arba informaciją apie taisomuosius veiksmus, kurių joms būtina imtis, kad būtų laiku reaguota į saugos problemą, susijusią su produktais, dalimis, prietaisais, asmenimis arba organizacijomis, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklės.
- c) Gavusi a ir b punktuose nurodytą informaciją, kompetentinga institucija imasi atitinkamų saugos problemos sprendimo priemonių.
- d) Apie priemones, kurių imamasi pagal c punktą, nedelsiant pranešama visiems asmenims arba organizacijoms, kurie turi jas taikyti laikydamiesi Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių. Kompetentinga institucija apie šias priemones taip pat praneša agentūrai ir, jei reikia imtis bendrų veiksmų, kitoms susijusioms valstybėms narėms.

II SKIRSNIS**Valdymas****ARA.GEN.200 Valdymo sistema**

- a) Kompetentinga institucija sukuria ir prižiūri valdymo sistemą, kurią sudaro bent:
  1. dokumentais patvirtinta politika ir procedūros, kuriomis apibūdinama jos organizacija, priemonės ir metodai, kuriais užtikrinama atitiktis Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms. Procedūrų dokumentai atnaujinami ir jais remiamasi kaip pagrindiniais tos kompetentingos institucijos darbo dokumentais vykdant visas susijusias užduotis;
  2. pakankamas skaičius darbuotojų jos užduotims atlikti ir pareigoms vykdyti. Šie darbuotojai turi turėti kvalifikaciją, reikalingą jiems paskirtoms užduotims atlikti, ir turėti reikiamų žinių, patirties, būti baigę pirminį arba kartotinį mokymo kursą kompetencijai palaikyti. Siekiant užtikrinti tinkamą visų užduočių įvykdymą turi būti įdiegta sistema, pagal kurią būtų galima numatyti galimybę gauti darbuotojų;
  3. tinkami įrenginiai ir biuro patalpos paskirtoms užduotims vykdyti;
  4. valdymo sistemos atitiktis susijusiems reikalavimams ir procedūrų tinkamumo stebėjimo funkcija, įskaitant vidaus audito proceso ir saugos rizikos valdymo proceso nustatymą. Atitiktis stebėsenai turi apimti vyresniųjų kompetentingos institucijos vadovų informavimo apie atliekant auditą nustatytus pažeidimus sistemą, kurią taikant galima užtikrinti reikiamų taisomųjų veiksmų įgyvendinimą; ir
  5. asmuo arba asmenų grupė, už atitiktis stebėsenos funkciją atskaitingas (-a) vyresniesiems kompetentingos institucijos vadovams.
- b) Kompetentinga institucija kiekvienoje veiklos srityje, įskaitant valdymo sistemą, paskiria vieną arba kelis visapusiškai už atitinkamos (-ų) užduoties (-čių) valdymą atsakingus asmenis.
- c) Kompetentinga institucija nustato dalyvavimo visos būtinos informacijos savitarpio mainuose ir pagalbos kitoms susijusioms kompetentingoms institucijoms procedūras, įskaitant visus nurodytus pažeidimus ir tolesnius veiksmus, kurių imamasi vykdant valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančius, bet kitos valstybės narės institucijos arba agentūros sertifikuotus asmenis ir organizacijas, priežiūrą.
- d) Standartizavimo tikslu agentūrai pateikiama su valdymo sistema susijusių procedūrų ir jų pakeitimų kopija.

ARA.GEN.205 Užduočių paskyrimas kvalifikuotiems subjektams

- a) Valstybės narės užduotis, susijusias su pradiniu sertifikavimu arba nuolatine asmenų arba organizacijų, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklės, priežiūra, paskiria vykdyti tik kvalifikuotiems subjektams. Skirdama užduotis, kompetentinga institucija užtikrina, kad:
  1. būtų įdiegta sistema pradiniam ir nuolatiniam vertinimui, ar kvalifikuotas subjektas atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 V priedo reikalavimus, atlikti.

Ši sistema ir vertinimų rezultatai būtų pagrįsti dokumentais;

⁽¹⁾ OL L 167, 2003 7 4, p. 23.

2. būtų sudarytas dokumentais patvirtintas ir abiejų šalių atitinkamu valdymo lygmeniu patvirtintas susitarimas su kvalifikuotu subjektu, kuriame aiškiai apibrėžta:

- i) kokias užduotis reikia atlikti;
- ii) kokius pareiškimus, ataskaitas ir įrašus reikia pateikti;
- iii) kokių techninių sąlygų reikia laikytis vykdant šias užduotis;
- iv) ką apima atitinkamas atsakomybės draudimas ir
- v) kaip saugoma informacija, gauta vykdant šias užduotis.

b) Kompetentinga institucija užtikrina, kad ARA.GEN.200 dalies a punkto 4 papunktyje reikalaujamas vidaus audito procesas ir saugos rizikos valdymo procesas apimtų visas jos vardu vykdomas sertifikavimo arba nuolatinės priežiūros užduotis.

ARA.GEN.210 Valdymo sistemos pakeitimai

- a) Kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama ji gali nustatyti pokyčius, turinčius įtakos jos gebėjimui atlikti užduotis ir vykdyti pareigas, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėse. Sistema turi būti tokia, kad ją taikydama kompetentinga institucija galėtų imtis reikiamų veiksmų užtikrinti, kad jos valdymo sistema išliktų tinkama ir veiksminga.
- b) Siekdama užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą, kompetentinga institucija laiku atnaujina valdymo sistemą, kad ji atitiktų bet kokius Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių pakeitimus.
- c) Kompetentinga institucija praneša agentūrai apie pakeitimus, turinčius įtakos jos gebėjimui atlikti užduotis ir vykdyti pareigas, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėse.

ARA.GEN.220 Įrašų saugojimas

- a) Kompetentinga institucija sukuria įrašų saugojimo sistemą, kurią taikant galima tinkamai laikyti, naudoti ir patikimai atsekti:
  1. dokumentais patvirtintą valdymo sistemos politiką ir procedūras;
  2. jos darbuotojų mokymą, kvalifikaciją ir įgaliojimą;
  3. užduočių paskyrimą, apimančių pagal ARA.GEN.205 dalį reikalaujamus elementus ir išsamius duomenis apie paskirtas užduotis;
  4. sertifikavimo procesus ir nuolatinę sertifikuotų organizacijų priežiūrą;
  5. darbuotojų licencijų, kvalifikacijų, pažymėjimų bei atestacijos pažymėjimų išdavimo ir nuolatinės šių licencijų, kvalifikacijų, pažymėjimų bei atestacijos pažymėjimų turėtojų priežiūros procesus;
  6. FSTD kvalifikacijos pažymėjimų išdavimo ir nuolatinės FSTD bei jį eksploatuojančios organizacijos priežiūros procesus;
  7. valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančių, bet kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba agentūros prižiūrimų arba sertifikuotų asmenų ir organizacijų priežiūrą, dėl kurios sutarė šios institucijos;
  8. organizacijų pasiūlytų alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių vertinimą ir pranešimą apie jas agentūrai ir pačios kompetentingos institucijos taikomų alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių vertinimą;
  9. pažeidimus, taisomuosius veiksmus ir veiksmų pabaigos datą;
  10. taikytas vykdymo užtikrinimo priemones;
  11. su sauga susijusią informaciją ir tolesnes priemones ir
  12. lankstumo nuostatų taikymą pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 14 straipsnį.
- b) Kompetentinga institucija tvarko visų savo išduotų organizacijų pažymėjimų, FSTD kvalifikacijos pažymėjimų ir darbuotojų licencijų, pažymėjimų bei atestacijos pažymėjimų sąrašą.
- c) Visi įrašai saugomi šiame reglamente nurodytą minimalų laikotarpį. Jei jis nenurodytas, įrašai saugomi ne trumpiau kaip penkerius metus laikantis galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų.

III SKIRSNIS

Priežiūra, sertifikavimas ir vykdymo užtikrinimas**ARA.GEN.300 Priežiūra**

a) Kompetentinga institucija tikrina:

1. organizacijų arba asmenų atitiktį jiems taikytiniems reikalavimams prieš išduodama, jei taikoma, organizacijos pažymėjimą, FSTD kvalifikacijos pažymėjimą, darbuotojo licenciją, pažymėjimą, atestacijos pažymėjimą ir suteikdama patvirtinimą ar kvalifikaciją;
2. nuolatinę jos sertifikuotų organizacijų, asmenų ir FSTD kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų atitiktį taikytiniems reikalavimams;
3. atitinkamų saugos priemonių, kurių imtis įpareigojo kompetentinga institucija, įgyvendinimą, kaip apibrėžta ARA.GEN.135 dalies c ir d punktuose.

b) Atliekant šį tikrinimą:

1. naudojamasi dokumentais, kurie specialiai parengti siekiant už saugos priežiūrą atsakingiems darbuotojams pateikti jiems paskirtų funkcijų vykdymo rekomendacijas;
2. susijusiems asmenims ir organizacijoms teikiami saugos priežiūros veiklos rezultatai;
3. remiamasi auditais ir patikrinimais, įskaitant patikrinimus perone ir patikrinimus, apie kuriuos neįspėjama, ir
4. kompetentingai institucijai teikiami įrodymai, kurie būtini, kai reikia imtis tolesnių veiksmų, įskaitant ARA.GEN.350 ir ARA.GEN.355 dalyse numatytas priemones.

c) Priežiūros taikymo sritis, apibrėžta a ir b punktuose, nustatoma remiantis ankstesnės priežiūros veiklos rezultatais ir saugos prioritetais.

d) Nepažeidžiant valstybių narių kompetencijos ir prievolių, kurios nustatytos ARO.RAMP skyriuje, veiklos, kurią valstybės narės teritorijoje vykdo kitoje valstybėje narėje įsisteigę arba esantys asmenys arba organizacijos, priežiūros taikymo sritis nustatoma remiantis saugos prioritetais ir ankstesne priežiūros veikla.

e) Kai asmens arba organizacijos veikla vykdoma daugiau kaip vienoje valstybėje narėje arba agentūroje, už a punkte nurodytą priežiūrą atsakinga kompetentinga institucija gali susitarti, kad tos priežiūros užduotis atliktų valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-iose) ši veikla vykdoma, kompetentinga (-os) institucija (-os) arba agentūra. Visi asmenys ir organizacijos, kuriems taikomas toks susitarimas, informuojami apie jo buvimą ir taikymo sritį.

f) Kompetentinga institucija renka ir tvarko bet kokią informaciją, kuri laikoma naudinga priežiūrai, įskaitant patikrinimus perone ir patikrinimus, apie kuriuos neįspėjama.

ARA.GEN.305 Priežiūros programa

a) Kompetentinga institucija įdiegia ir prižiūri priežiūros programą, apimančią pagal ARA.GEN.300 dalį ir ARO.RAMP skyrių reikalaujamą priežiūros veiklą.

b) Kompetentingos institucijos sertifikuotų organizacijų ir FSTD kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų priežiūros programa rengiama atsižvelgiant į konkretų organizacijos pobūdį, jos veiklos sudėtingumą, ankstesnės sertifikavimo ir (arba) priežiūros veiklos rezultatus ir turi būti grindžiama susijusios rizikos vertinimu. Į kiekvieną priežiūros planavimo ciklą įtraukiami:

1. auditai ir patikrinimai, įskaitant, atitinkamais atvejais, patikrinimus perone ir patikrinimus, apie kuriuos neįspėjama, ir
2. atsakingo vadovo ir kompetentingos institucijos susitikimai, kuriais siekiama informuoti abi šalis svarbiais klausimais.

c) Kompetentingos institucijos sertifikuotoms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojams taikomas ne ilgesnis kaip 24 mėnesių priežiūros planavimo ciklas.

Priežiūros planavimo ciklą galima sutrumpinti, jei yra įrodymų, kad pablogėjo organizacijos arba FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojo saugos rodikliai.

Priežiūros planavimo ciklą galima pratęsti daugiausia iki 36 mėnesių, jei per ankstesnius 24 mėnesius kompetentinga institucija nustatė, kad:

1. organizacija įrodė, kad ji veiksmingai nustato aviacijos saugos pavojus ir veiksmingai valdo su jais susijusią riziką;
2. organizacija pagal ORA.GEN.130 nuolat įrodo, kad ji visapusiškai kontroliuoja visus pakeitimus;
3. nepaskelbta pirmo lygio pažeidimų ir
4. visi taisomieji veiksmai įgyvendinti per kompetentingos institucijos priimtą arba pratęstą laikotarpį, kaip apibrėžta ARA.GEN.350 dalies d punkto 2 papunktyje.

Priežiūros planavimo ciklas gali būti dar pailgintas iki daugiausia 48 mėnesių, jei be to, kas minėta, organizacija nustatė ir kompetentinga organizacija patvirtino veiksmingą nuolatinio pranešimo kompetentingai institucijai apie pačios organizacijos saugos rodiklius ir taisyklių laikymąsi sistemą.

- d) Kompetentingos institucijos išduotą licenciją, pažymėjimą, atestacijos pažymėjimą arba suteiktą kvalifikaciją turinčių asmenų priežiūros programa turi apimti patikrinimus, įskaitant, jei reikia, patikrinimus, apie kuriuos neįspėjama.
- e) Priežiūros programoje nurodomos būsimų ir jau atliktų auditų, patikrinimų ir susitikimų datos.

ARA.GEN.310 Pirminio sertifikavimo procedūra. Organizacijos

- a) Gavusi prašymą pirmą kartą išduoti organizacijai pažymėjimą, kompetentinga institucija tikrina organizacijos atitiktį taikomiems reikalavimams.
- b) Įsitikinusi, kad organizacija atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija išduoda šios dalies III ir V priedėliuose nurodytą (-us) pažymėjimą (-us). Pažymėjimas (-ai) išduodamas (-i) neribotam laikui. Teisės ir veiklos, kurią organizacija patvirtinta vykdyti, sritis nurodomi prie pažymėjimo (-ų) pridedamo patvirtinimo sąlygose.
- c) Siekdama suteikti galimybę organizacijai įgyvendinti pakeitimus be išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo pagal ORA.GEN.130 dalies nuostatas, kompetentinga institucija patvirtina organizacijos pateiktą tvarką, kurioje apibrėžiama tokių pakeitimų aprėptis ir aprašoma, kaip tokie pakeitimai bus valdomi ir kaip apie juos bus pranešama.

ARA.GEN.315 Licencijų, pažymėjimų arba atestacijų pažymėjimų išdavimo ir kvalifikacijų suteikimo, galiojimo pratęsimo, atnaujinimo arba keitimo procedūra. Asmenys

- a) Gavusi prašymą asmeniui išduoti licenciją, pažymėjimą ar atestacijos pažymėjimą arba suteikti kvalifikaciją, pratęsti jų galiojimą, juos atnaujinti arba keisti ir bet kokius papildomus dokumentus, kompetentinga institucija tikrina, ar prašymo teikėjas atitinka taikomus reikalavimus.
- b) Įsitikinusi, kad prašymo teikėjas atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija išduoda licenciją, pažymėjimą ar atestacijos pažymėjimą arba suteikia kvalifikaciją, pratęsia jų galiojimą, juos atnaujina arba pakeičia.

ARA.GEN.330 Pakeitimai. Organizacijos

- a) Gavusi prašymą dėl pakeitimo, kuriam reikia išankstinio patvirtinimo, kompetentinga institucija prieš suteikdama patvirtinimą tikrina organizacijos atitiktį taikomiems reikalavimams.

Kompetentinga institucija nustato sąlygas, kuriomis organizacija gali veikti, kol vyksta pakeitimas, nebent kompetentinga institucija nustato, kad reikia sustabdyti organizacijos pažymėjimo galiojimą.

Įsitikinusi, kad organizacija atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija patvirtina pakeitimą.

- b) Nepažeisdama jokių papildomų vykdymo užtikrinimo priemonių, jei organizacija įgyvendina išankstinio patvirtinimo reikalaujančius pakeitimus negavusi a punkte nustatyto kompetentingos institucijos patvirtinimo, kompetentinga institucija sustabdo organizacijos pažymėjimo galiojimą, jį apriboja arba panaikina.
- c) Jei pakeitimams nereikia išankstinio patvirtinimo, kompetentinga institucija vertina organizacijos pagal ORA.GEN.130 dalį atsiųstame pranešime pateiktą informaciją, siekdama patikrinti atitiktį taikomiems reikalavimams. Nustačiusi bet koki neatitikimą, kompetentinga institucija:

1. praneša organizacijai apie neatitikimą ir prašo atlikti papildomus pakeitimus ir

2. jei tai 1 arba 2 lygio pažeidimas, veikia pagal ARA.GEN.350 dalį.

ARA.GEN.350 Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. Organizacijos

a) Priežiūrai pagal ARA.GEN.300 dalies a punktą vykdyti kompetentinga institucija įdiegia sistemą, pagal kurią gali nagrinėti pažeidimų svarbą saugos atžvilgiu.

b) Nustačiusi bet kokią reikšmingą neatitiktį taikomiems Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimams, organizacijos tvarkai ir vadovams arba patvirtinimo ar pažymėjimo sąlygoms, dėl kurios mažėja sauga arba kyla didelis pavojus skrydžio saugai, kompetentinga institucija paskelbia, kad tai yra 1 lygio pažeidimas.

1 lygio pažeidimais laikomi, pavyzdžiui, šie pažeidimai:

1. kompetentingai institucijai įprastomis darbo valandomis ir pateikus du raštiškus prašymus nesuteikiama ORA.GEN.140 dalyje apibrėžta prieiga prie organizacijos infrastruktūros;

2. organizacijos pažymėjimas gautas arba jo galiojimas išlaikytas pateikus suklastotus įrodomuosius dokumentus;

3. įrodoma neteisėta veikla arba nesąžiningas organizacijos pažymėjimo naudojimas ir

4. nėra atsakingo vadovo.

c) Nustačiusi bet kokią neatitiktį taikomiems Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimams, organizacijos tvarkai ir vadovams arba patvirtinimo ar pažymėjimo sąlygoms, dėl kurios gali sumažėti sauga arba kilti pavojus skrydžio saugai kompetentinga institucija paskelbia, kad tai yra 2 lygio pažeidimas.

d) Kai pažeidimas nustatomas vykdant priežiūrą arba kitais būdais, kompetentinga institucija, nepažeisdama jokių papildomų Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėse reikalaujamų veiksmy, raštu praneša apie pažeidimą organizacijai ir paprašo imtis taisomųjų veiksmy nustatyti (-oms) neatitiktčiai (-tims) ištaisyti. Prireikus kompetentinga institucija informuoja apie tai valstybę, kurioje registruotas orlaivis.

1. Nustačiusi 1 lygio pažeidimus, kompetentinga institucija nedelsdama imasi atitinkamų veiksmy veiklai uždrausti arba apriboti ir, jei taikoma, imasi veiksmy pažymėjimui ar konkrečiam patvirtinimui panaikinti arba, atsižvelgiant į 1 lygio pažeidimo dydį, jį visą ar jo dalį apriboti arba sustabdyti jo viso ar jo dalies galiojimą tol, kol organizacija sėkmingai įgyvendins taisomuosius veiksmus.

2. Nustačiusi 2 lygio pažeidimus, kompetentinga institucija:

i) skiria organizacijai pažeidimo pobūdį atitinkantį taisomųjų veiksmy įgyvendinimo laikotarpį, kuris bet kuriuo atveju neviršija 3 mėnesių. Pasibaigus šiam laikotarpiui, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, kompetentinga institucija šį 3 mėnesių laikotarpį gali pratęsti, jei su ja suderintas pakankamas taisomųjų veiksmy planas, ir

ii) įvertina organizacijos pasiūlytus taisomuosius veiksmus bei įgyvendinimo planą ir su jais sutinka, jei vertinime padaroma išvada, kad jų pakanka neatitiktčiai (-tims) ištaisyti.

3. Jei organizacija nepateikia priimtino taisomųjų veiksmy plano arba neįvykdo taisomųjų veiksmy per kompetentingos institucijos priimtą arba pratęstą laikotarpį, pažeidimas padidinamas iki 1 lygio ir imamasi d punkto 1 papunktyje nurodytų veiksmy.

4. Kompetentinga institucija registruoja visus jos paskelbtus pažeidimus arba pažeidimus, apie kuriuos jai pranešta, ir, jei taikoma, jos taikytas vykdymo užtikrinimo priemonės, taip pat visus taisomuosius veiksmus ir su pažeidimais susijusių veiksmy pabaigos datą.

e) Nustačiusi bet kokią kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba agentūros sertifikuotos organizacijos neatitiktį taikomiems Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimams, pagal ARA.GEN.300 dalies d punktą veikianti valstybės narės institucija, nepažeisdama jokių papildomų vykdymo užtikrinimo priemonių, informuoja tą kompetentingą instituciją ir nurodo pažeidimo lygį.

ARA.GEN.355 Pažeidimai ir vykdymo užtikrinimo priemonės. Asmenys

a) Jei vykdydama priežiūrą arba kitais būdais pagal ARA.GEN.300 dalies a punktą už priežiūrą atsakinga kompetentinga institucija randa įrodymų, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisykles išduotą licenciją, pažymėjimą, atestacijos pažymėjimą arba suteiktą kvalifikaciją turintis asmuo neatitinka taikomų reikalavimų, kompetentinga institucija paskelbia pažeidimą, jį užregistruoja ir apie jį raštu praneša licencijos, pažymėjimo, atestacijos pažymėjimo arba kvalifikacijos turėtojui.

- b) Paskelbusi tokį pažeidimą, kompetentinga institucija atlieka tyrimą. Jei pažeidimas patvirtinamas, ji:
1. jei nustatyta saugos problema, atitinkamai atvejais apriboja licenciją, pažymėjimą, kvalifikaciją arba atestacijos pažymėjimą, sustabdo jų galiojimą arba juos panaikina ir
  2. imasi visų tolesnių vykdymo užtikrinimo priemonių, būtinų siekiant užkirsti kelią tolesnėms neatitiktims.
- c) Jei taikoma, kompetentinga institucija informuoja tą sveikatos pažymėjimą arba atestacijos pažymėjimą išdavusį asmenį arba organizaciją.
- d) Radusi įrodymų, kad bet kurios kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotą licenciją, pažymėjimą, atestacijos pažymėjimą arba suteiktą kvalifikaciją turintis asmuo neatitinka taikomų reikalavimų, pagal ARA.GEN.300 dalies d punktą veikianti valstybės narės institucija, nepažeisdama jokių papildomų vykdymo užtikrinimo priemonių, informuoja tą kompetentingą instituciją.
- e) Jei vykdamt priežiūrą arba kitais būdais randa įrodymų, kad asmuo, kuriam taikomi Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėse nustatyti reikalavimai ir kuris neturi pagal tą reglamentą ir jo įgyvendinimo taisyklės išduotos licencijos, pažymėjimo, atestacijos pažymėjimo arba suteiktos kvalifikacijos, neatitinka taikomų reikalavimų, tą neatitiktį nustatiusi kompetentinga institucija imasi visų vykdymo užtikrinimo priemonių, būtinų siekiant užkirsti kelią tolesnėms neatitiktims.

FCL SKYRIUS

SPECIALIEJI SKRYDŽIO ĮGULOS LICENCIJAVIMO REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

ARA.FCL.120 Įrašų saugojimas

Be įrašų, kurių reikalaujama pagal ARA.GEN.220 dalies a punktą, kompetentinga institucija į savo įrašų saugojimo sistemą įtraukia teorijos egzaminų ir pilotų įgūdžių vertinimų rezultatus.

II SKIRSNIS

Licencijos, kvalifikacijos ir pažymėjimai

ARA.FCL.200 Licencijos ar pažymėjimo išdavimo arba kvalifikacijos suteikimo, jų galiojimo pratęsimo arba atnaujinimo tvarka

- a) Licencijų išdavimas ir kvalifikacijų suteikimas. Kompetentinga institucija išduoda piloto licenciją ir suteikia atitinkamą kvalifikaciją naudodama šios dalies I priedėlyje nustatytą formą.
- b) Instruktorių ir egzaminuotojų pažymėjimų išdavimas. Kompetentinga institucija išduoda instruktoriaus arba egzaminuotojo pažymėjimą kaip:
1. atitinkamų teisių patvirtinimą piloto licencijoje, kaip nustatyta šios dalies I priedėlyje, arba
  2. atskirą dokumentą kompetentingos institucijos nurodytu būdu ir forma.
- c) Patvirtinimas licencijoje, kurį įrašo egzaminuotojas. Prieš konkrečiai įgaliodama tam tikrus egzaminuotojus pratęsti kvalifikaciją ar pažymėjimų galiojimą arba juos atnaujinti, kompetentinga institucija parengia atitinkamą tvarką.

ARA.FCL.205 Egzaminuotojų stebėseną

- a) Kompetentinga institucija parengia priežiūros programą egzaminuotojų elgesiui ir veiklos rezultatams stebėti atsižvelgdama į:
1. jos pačios sertifikuotų egzaminuotojų skaičių ir
  2. jos prižiūrime teritorijoje savo teisėmis besinaudojančių kitų kompetentingų institucijų sertifikuotų egzaminuotojų skaičių.
- b) Kompetentinga institucija tvarko jos pačios ir kitų kompetentingų institucijų sertifikuotų egzaminuotojų, besinaudojančių savo teisėmis jos teritorijoje, ir egzaminuotojų, kuriuos kompetentinga institucija informavo pagal FCL.1015 dalies c punkto 2 papunktį, sąrašą. Šiame sąrašė nurodomos egzaminuotojų teisės; kompetentinga institucija jį paskelbia ir atnaujina.

c) Kompetentinga institucija parengia įgūdžių patikrinimo egzaminus vykdančių egzaminuotojų skyrimo tvarką.

ARA.FCL.210 Egzaminuotojams teikiama informacija

Kompetentinga institucija savo sertifikuotiems egzaminuotojams ir jos teritorijoje savo teisėmis besinaudojančių kitų kompetentingų institucijų sertifikuotiems egzaminuotojams gali nurodyti saugos kriterijus, kurių reikia laikytis orlaivyje vykdant įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminus.

ARA.FCL.215 Galiojimo laikotarpis

- a) Išduodama pažymėjimą ar suteikdama kvalifikaciją arba juos atnaujindama, kompetentinga institucija arba, jei pažymėjimas ar kvalifikacija atnaujinami, kompetentingos institucijos specialiai įgaliotas egzaminuotojas pratęsia galiojimo laikotarpį iki atitinkamo mėnesio pabaigos.
- b) Pratęsdama kvalifikacijos arba instruktoriaus ar egzaminuotojo pažymėjimo galiojimą, kompetentinga institucija arba kompetentingos institucijos specialiai įgaliotas egzaminuotojas pratęsia kvalifikacijos arba pažymėjimo galiojimo laikotarpį iki atitinkamo mėnesio pabaigos.
- c) Kompetentinga institucija arba šiuo tikslu kompetentingos institucijos specialiai įgaliotas egzaminuotojas licencijoje arba pažymėjime įrašo galiojimo pabaigos datą.
- d) Kompetentinga institucija gali parengti tvarką, pagal kurią, laukiant licencijos arba pažymėjimo patvirtinimo, licencijos arba pažymėjimo turėtojai būtų leidžiama naudotis jam suteiktomis teisėmis daugiausia 8 savaites po išlaikyto taikytino (-ų) egzamino (-ų).

ARA.FCL.220 Piloto licencijos pakartotinio išdavimo tvarka

a) Kompetentinga institucija licenciją išduoda pakartotinai, kai tai būtina dėl administracinių priežasčių ir:

1. kai pirmą kartą suteikiama kvalifikacija arba
2. kai užpildžius šios dalies I priedėlyje nustatytos licencijos XII dalį nebelieka daugiau vietos.

b) Į naująjį licencijos dokumentą perkeliama tik galiojančios kvalifikacijos ir pažymėjimai.

ARA.FCL.250 Licencijų, kvalifikacijų ir pažymėjimų apribojimas, jų galiojimo sustabdymas arba panaikinimas

a) Kompetentinga institucija apriboja piloto licenciją ir atitinkamas kvalifikacijas arba pažymėjimus, sustabdo jų galiojimą arba juos panaikina atitinkamais atvejais pagal ARA.GEN.355 dalį ir, be kita ko, šiomis aplinkybėmis:

1. kai piloto licencija, kvalifikacija arba pažymėjimas gautas pateikus suklastotus įrodomuosius dokumentus;
2. kai suklastoti piloto skraidymų knygelės ir licencijos arba pažymėjimo įrašai;
3. kai licencijos turėtojas nebeatitinka taikomų FCL dalies reikalavimų;
4. kai licencija, kvalifikacija arba pažymėjimu suteiktomis teisėmis naudojama neigiamai veikiant alkoholiui arba narkotikams;
5. kai nesilaikoma taikomų skrydžio reikalavimų;
6. kai įrodoma neteisėta veikla arba nesąžiningas pažymėjimo naudojimas arba
7. kai bet kuriame skrydžio egzaminuotojo pareigų arba išpareigojimų vykdymo etape skrydžio egzaminuotojo veiklos rezultatai yra nepriimtini.

b) Kompetentinga institucija taip pat gali apriboti licenciją, kvalifikaciją arba pažymėjimą, sustabdyti jų galiojimą arba juos panaikinti gavusi raštišką licencijos arba pažymėjimo turėtojo prašymą.

c) Visi egzaminuotojo pažymėjimo sustabdymo laikotarpiu arba jį panaikinus įvykdyti įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo arba gebėjimų vertinimo egzaminai negalioja.

III SKIRSNIS

Teorijos egzaminai

ARA.FCL.300 Egzaminų tvarka

a) Kompetentinga institucija taiko reikiamas priemones ir tvarką, kad sudarytų sąlygas prašymo teikėjams laikyti teorijos egzaminus pagal taikomus FCL dalies reikalavimus.

b) ATPL, MPL, komercinės aviacijos piloto licencijos (CPL) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos atveju tokia tvarka turi atitikti visus šiuos punktus:

1. egzaminai turi būti laikomi raštu arba naudojant kompiuterį;

2. egzamino klausimus kompetentinga institucija atrinka iš Centrinio Europos klausimų banko (ECQB), taikydama bendrą metodą, pagal kurį galima atrinkti klausimus iš visos mokymo medžiagos kiekviena tema. ECQB yra agentūrai priklausanti klausimų su keliais atsakymo variantais duomenų bazė;
  3. ryšio priemonių egzaminą galima rengti atskirai nuo kitų temų egzaminų. Anksčiau vieną arba abu – vizualiųjų skrydžių taisyklių (VFR) ir skrydžio pagal prietaisus taisyklių (IFR) – ryšio priemonių egzaminus išlaikęs prašymo teikėjas atitinkamų skyrių egzaminų iš naujo nelaiko.
- c) Kompetentinga institucija praneša prašymo teikėjams apie kalbas, kuriomis galima laikyti egzaminus.
  - d) Kompetentinga institucija nustato tinkamą egzaminų vientisumo užtikrinimo tvarką.
  - e) Jei kompetentinga institucija nustato, kad per egzaminą prašymo teikėjas nesilaiko egzaminų tvarkos, vertinama, ar prašymo teikėją laikyti neišlaikiusiu atskiros temos egzamino, ar viso egzamino.
  - f) Kompetentinga institucija uždraudžia prašymo teikėjams, kurie, kaip įrodyta, sukčiavo, dalyvauti bet kokiuose tolesniuose egzaminuose mažiausiai 12 mėnesių nuo egzamino, per kurį nustatytas jų sukčiavimas, datos.

CC SKYRIUS

SPECIALIEJI REIKALAVIMAI KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIAMS

I SKIRSNIS

Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimai**ARA.CC.100 Su keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimais susijusi tvarka**

- a) Kompetentinga institucija nustato keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų išdavimo, įrašų saugojimo ir priežiūros pagal atitinkamai ARA.GEN.315, ARA.GEN.220 ir ARA.GEN.300 dalis tvarką.
- b) Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus, naudodamasi šios dalies II priedėlyje nustatyta forma ir specifikacijomis, išduoda:

arba

1. kompetentinga institucija
ir (arba), jei taip nusprendžia valstybė narė,
2. kompetentingos institucijos šiuo tikslu patvirtinta organizacija.

- c) Kompetentinga institucija viešai paskelbia:

- 1) įstaigą (-as), kuri (-ios) savo teritorijoje išduoda keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus, ir
- 2) jei pažymėjimus išduoda tuo tikslu patvirtintos organizacijos – tokių patvirtintų organizacijų sąrašą.

ARA.CC.105 Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų galiojimo sustabdymas arba jų panaikinimas

Kompetentinga institucija imasi priemonių pagal ARA.GEN.355 dalį, įskaitant keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų galiojimo sustabdymą arba jų panaikinimą, bent šiais atvejais:

- a) kai nesilaikoma CC dalies arba taikomų ORO ir CAT dalių reikalavimų, jei nustatoma saugos problema;
- b) kai keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimas gautas arba jo galiojimas išlaikytas pateikus suklastotus įrodomuosius dokumentus;
- c) kai keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimu suteiktomis teisėmis naudojama neigiamai veikiant alkoholiui arba narkotikams ir
- d) kai įrodoma neteisėta veikla, aplaidumas arba nesąžiningas keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo naudojimas.

II SKIRSNIS

Keleivių salono įgulos narių mokymą rengiančios arba keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus išduodančios organizacijos**ARA.CC.200 Organizacijų patvirtinimas rengti keleivių salono įgulos narių mokymą arba išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus**

- a) Prieš suteikdama mokymo organizacijai arba komercinio oro transporto vežėjui patvirtinimą rengti keleivių salono įgulos narių mokymą, kompetentinga institucija tikrina, ar:
  1. tos organizacijos rengiamų mokymo kursų vykdymas, mokymo programa ir susijusios programos atitinka taikomus CC dalies reikalavimus;

2. organizacijos naudojamos mokymo priemonės iš tikrųjų atitinka tam tikro tipo (-ų) orlaivio (-ų) keleivių salono aplinką ir technines įrangos, kurią turi naudoti keleivių salono įgulos nariai, charakteristikas ir
  3. mokymo kursų vedantys mokytojai ir instruktoriai turi tinkamos patirties ir su mokymo kurso tema susijusią kvalifikaciją.
- b) Jei valstybėje narėje organizacijoms galima suteikti patvirtinimą išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus, kompetentinga institucija tokį patvirtinimą suteikia tik a punkto reikalavimus atitinkančioms organizacijoms. Prieš suteikdama tokį patvirtinimą, kompetentinga institucija:
1. įvertina organizacijos gebėjimus ir atsakomybę vykdyti atitinkamas užduotis;
  2. įsitikina, kad organizacija parengusi dokumentais patvirtintą atitinkamų užduočių vykdymo, įskaitant šiuo tikslu kvalifikuotų ir interesų konflikto nepatiriančių darbuotojų vadovavimą egzaminui (-ams), tvarką ir keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų išdavimo pagal ARA.GEN.315 dalį ir ARA.CC.100 dalies b punktą tvarką ir
  3. reikalauja, kad organizacija pateiktų su jos išduodamais keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimais ir jų turėtojais susijusią informaciją ir dokumentus, kurių kompetentingai institucijai reikia įrašų saugojimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotims vykdyti.

ATO SKYRIUS

SPECIALIEJI REIKALAVIMAI PATVIRTINTOMS MOKYMO ORGANIZACIJOMS (ATO)

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

ARA.ATO.105 Priežiūros programa

ATO priežiūros programa apima kursų standartų stebėseną, įskaitant, jei taikoma naudojamo orlaivio atveju, pasirinktų mokomųjų skrydžių su mokiniais stebėjimą.

ARA.ATO.120 Įrašų saugojimas

Be įrašų, kurių reikalaujama pagal ARA.GEN.220 dalį, kompetentinga institucija į savo įrašų saugojimo sistemą įtraukia duomenis apie ATO rengiamus kursus ir, jei taikoma, įrašus apie mokymui naudojamus FSTD.

FSTD SKYRIUS

SPECIALIEJI IMITUOJAMO SKRYDŽIO TRENIRUOKLIŲ (FSTD) KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

ARA.FSTD.100. Pirminio vertinimo procedūra

- a) Gavusi prašymą išduoti FSTD kvalifikacijos pažymėjimą, kompetentinga institucija:
1. pagal taikomą kvalifikacijos suteikimo pagrindą įvertina pirminiam vertinimui arba atnaujinimui pateiktą FSTD;
  2. vertina FSTD tose srityse, kurios būtinos atitinkamais atvejais skrydžio įgulos narių mokymo, egzaminavimo ir tikrinimo procesui vykdyti;
  3. atlieka objektyvius, subjektyvius ir funkcijos testus pagal kvalifikacijos suteikimo pagrindą ir peržiūri šių testų rezultatus, siekdama parengti kvalifikacijos tikrinimo vadovą (QTG), ir
  4. tikrina, ar FSTD naudojanti organizacija laikosi taikytinų reikalavimų. Tai netaikoma pirminiam pradinio mokymo pagal prietaisus priemonių (BITD) vertinimui.
- b) Kompetentinga institucija QTG patvirtina tik atlikusi pirminį FSTD vertinimą ir kai gauna įrodymus, kad panaikinti visi QTG neatitiktumai. Pagal pirminę vertinimo tvarką parengtas QTG yra pagrindinis QTG (MQTG), kuriuo remiantis atliekamas FSTD kvalifikacijos vertinimas ir paskesni kartotiniai FSTD vertinimai.
- c) Kvalifikacijos suteikimo pagrindas ir specialios sąlygos.
1. Kompetentinga institucija gali nurodyti specialias FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindo sąlygas, jei įvykdyti ORA.FSTD.210 dalies a punkto reikalavimai ir jei įrodoma, kad specialiomis sąlygomis užtikrinamas taikomai sertifikavimo specifikacijai lygiavertis saugos lygis.

2. Nustačiusi specialias FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindo sąlygas, kompetentinga institucija, jei tai nėra agentūra, be reikalo nedelsia ir praneša jas agentūrai. Prie pranešimo pridedamas išsamus specialiųjų nustatytų sąlygų aprašas ir saugos vertinimas, kuriuo įrodoma, kad užtikrintas taikomoje sertifikavimo specifikacijoje nustatytam saugos lygiui lygiavertis saugos lygis.

ARA.FSTD.110. FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas

- a) Atlikusi FSTD vertinimą ir įsitikinusi, kad FSTD atitinka taikomos kvalifikacijos suteikimo pagrindą pagal ORA.FSTD.210 dalį, o jį naudojanti organizacija atitinka taikomus FSTD kvalifikacijos išlaikymo reikalavimus pagal ORA.FSTD.100 dalį, kompetentinga institucija išduoda FSTD kvalifikacijos pažymėjimą, naudodama šios dalies IV priedėlyje nustatytą formą.

ARA.FSTD.115. Laikinoji FSTD kvalifikacija

- a) Jei pradėdant taikyti naujas orlaivių programas neįmanoma įrodyti atitikties šiame poskyryje nustatytiems FSTD kvalifikacijos reikalavimams, kompetentinga institucija gali suteikti laikinosios FSTD kvalifikacijos lygį.
- b) Viso skrydžio imituokliams (FFS) suteikiama tik laikinoji A, B arba C lygio kvalifikacija.
- c) Šis laikinasis kvalifikacijos lygis galioja tol, kol negalima suteikti galutinio lygio kvalifikacijos ir bet kuriuo atveju ne ilgiau nei trejus metus.

ARA.FSTD.120. FSTD kvalifikacijos pratęsimas

- a) Kompetentinga institucija nuolat stebi FSTD eksploatuojančią organizaciją, kad patikrintų:
  1. ar visi MQTG nurodyti testai kas 12 mėnesių laipsniškai atliekami iš naujo;
  2. ar kartotinių vertinimų rezultatai ir toliau atitinka kvalifikacijos standartus ir ar nurodyta jų data, ar jie saugomi ir
  3. ar įdiegta konfigūracijos kontrolės sistema, skirta užtikrinti nuolatinį FSTD, kuriam suteikta kvalifikacija, aparatinės ir programinės įrangos vientisumą.
- b) Kompetentinga institucija atlieka kartotinius FSTD vertinimus pagal ARA.FSTD.100 dalyje nurodytą procedūrą. Šie vertinimai atliekami:
  1. jei tai viso skrydžio imituoklis (FFS), skrydžio treniruoklis (FTD) arba skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklis (FNPT) – kasmet; kiekvieno kartotinio 12-os mėnesių laikotarpio pradžia yra pirminės kvalifikacijos suteikimo data. Kartotinis FSTD vertinimas atliekamas per 60 dienų iki šio 12-os mėnesių kartotinio vertinimo laikotarpio pabaigos;
  2. jei tai BITD – kas 3 metus.

ARA.FSTD.130. Pakeitimai

- a) Gavusi paraišką dėl bet kokių FSTD kvalifikacijos pažymėjimo pakeitimų, kompetentinga institucija turi laikytis taikomų ARA.FSTD.100 dalies a ir b punktuose aprašytų pirminio vertinimo procedūros reikalavimų nuostatų.
- b) Jei atlikta didelių pakeitimų arba jei atrodo, kad FSTD neveikia pagal pirminį kvalifikacijos lygį, kompetentinga institucija gali atlikti specialų vertinimą.
- c) Kompetentinga institucija visada atlieka specialų vertinimą prieš suteikdama FSTD aukštesnio lygio kvalifikaciją.

ARA.FSTD.135. Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. FSTD kvalifikacijos pažymėjimas

Kompetentinga institucija apriboja FSTD kvalifikacijos pažymėjimą, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina atitinkamai atvejais pagal ARA.GEN.350 dalį, be kita ko, šiomis aplinkybėmis:

- a) FSTD kvalifikacijos pažymėjimas gautas pateikus suklastotus įrodomuosius dokumentus;
- b) FSTD eksploatuojanti organizacija nebegali įrodyti, kad FSTD atitinka savo kvalifikacijos suteikimo pagrindą, arba
- c) FSTD eksploatuojanti organizacija nebeatitinka taikomų ORA dalies reikalavimų.

ARA.FSTD.140. Įrašų saugojimas

Kompetentinga institucija ne tik saugo ir atnaujina ARA.GEN.220 dalyje reikalaujamus įrašus, bet taip pat sudaro ir atnaujina jos prižiūrimų FSTD, kuriems suteiktos kvalifikacijos, sąrašą nurodydama atliktinų ir atliktų vertinimų datas.

AeMC SKYRIUS

SPECIALIEJI REIKALAVIMAI AVIACIJOS MEDICINOS CENTRAMS (AeMC)

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos**ARA.AeMC.110. Pirminio sertifikavimo tvarka**

AeMC sertifikavimo procedūra atliekama pagal ARA.GEN.310 dalies nuostatas.

ARA.AeMC.150. Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. AeMC

Nepažeidžiant ARA.GEN.350 dalies, 1 lygio pažeidimai yra, pavyzdžiui, šie:

- a) nepaskiriamas AeMC vadovas;
- b) neužtikrinamas medicininis aviacijos medicinos įrašų konfidencialumas ir
- c) kompetentingai institucijai nepateikiami priežiūros tikslais reikalaujami medicininiai ir statistiniai duomenys.

MED SKYRIUS

SPECIALIEJI AVIACIJOS MEDICINOS SVEIKATOS PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos**ARA.MED.120 Sveikatos būklės vertintojai**

Kompetentinga institucija paskiria vieną arba kelis sveikatos būklės vertintojus šiame skirsnyje aprašytoms užduotims atlikti. Toks sveikatos būklės vertintojas turi turėti licenciją, medicininę kvalifikaciją ir:

- a) bent 5 metų profesinės darbo patirties medicinos srityje, įgytos baigus studijas;
- b) specialiųjų aviacijos medicinos žinių ir patirties ir
- c) būti baigęs specialų sveikatos pažymėjimų išdavimo mokymo kursą.

ARA.MED.125 Perdavimas licencijas išduodančiai institucijai

Kai AeMC arba aviacijos medicinos gydytojas (AME) perduoda sprendimą dėl prašymo teikėjo sveikatos būklės tinkamumo licencijas išduodančiai institucijai:

- a) kompetentingos institucijos paskirtas sveikatos būklės vertintojas arba medicinos darbuotojai įvertina atitinkamus medicininis dokumentus ir, jei reikia, paprašo pateikti kitus medicinos dokumentus ar atlikti apžiūras ir tyrimus, ir
- b) sveikatos būklės vertintojas nustato, ar prašymo teikėjo sveikatos būklė yra tinkama sveikatos pažymėjimui gauti, jei reikia, nurodo vieną arba kelis apribojimus.

ARA.MED.130. Sveikatos pažymėjimo forma

Sveikatos pažymėjimo forma turi atitikti nurodytąją šios dalies VI priedėlyje.

ARA.MED.135 Aviacijos medicinos formos

Kompetentinga institucija naudoja šias formas:

- a) sveikatos pažymėjimo prašymo formą;
- b) 1 ir 2 klasių prašymo teikėjų apžiūros ataskaitos formą ir
- c) lengvojo orlaivio piloto licencijos (LAPL) prašymo teikėjo apžiūros ataskaitos formą.

ARA.MED.145 GMP pranešimas kompetentingai institucijai

Kompetentinga institucija prirėikus nustato bendrosios praktikos gydytojams (GMP) taikomą paskelbimo tvarką, siekdama užtikrinti, kad GMP žinotų MED.B.095 dalyje nustatytus medicinos reikalavimus.

ARA.MED.150 Įrašų saugojimas

- a) Be įrašų, kurių reikalaujama pagal ARA.GEN.220 dalį, kompetentinga institucija į savo įrašų saugojimo sistemą įtraukia AME, AeMC arba GMP pateiktų aviacijos medicinos apžiūrų ir vertinimų duomenis.
- b) Visi licencijų turėtojų aviacijos medicinos įrašai saugomi mažiausiai 10 metų nuo paskutinio jų sveikatos pažymėjimo galiojimo pabaigos datos.
- c) Aviacijos medicinos vertinimų ir standartizavimo tikslais aviacijos medicinos įrašai, gavus raštišką prašymo teikėjo arba licencijos turėtojo sutikimą, pateikiami:
1. AeMC, AME arba GMP, kad jie galėtų atlikti aviacijos medicinos vertinimą;
  2. medicininės peržiūros komisijai, kurią kompetentinga institucija gali įsteigti antrinės abejotinių atvejų peržiūros tikslu;
  3. atitinkamiems medicinos specialistams, kad jie galėtų atlikti aviacijos medicinos vertinimą;
  4. kitos valstybės narės kompetentingos institucijos sveikatos būklės vertintojui bendradarbiaujamosios priežiūros tikslu;
  5. atitinkamam prašymo teikėjui arba licencijos turėtojui, kai jie pateikia raštišką prašymą, ir
  6. agentūrai standartizavimo tikslais, kai panaikinama prašymo teikėjo arba licencijos turėtojo tapatybė.
- d) Kompetentinga institucija gali pateikti aviacijos medicinos įrašus kitais nei c punkte paminėtais tikslais pagal į nacionalinę teisę perkeltas Direktyvos 95/46/EB nuostatas.
- e) Kompetentinga institucija tvarko sąrašus:
1. visų tos institucijos išduotą galiojančių pažymėjimą turinčių AME ir
  2. visų jos teritorijoje kaip AME veikiančių GMP, jei tokių yra, sąrašą.
- Šie sąrašai atskleidžiami kitoms valstybėms narėms ir agentūrai jų prašymu.

II SKIRSNIS**Aviacijos medicinos gydytojai (AME)****ARA.MED.200. AME pažymėjimo išdavimo, pratęsimo, atnaujinimo arba pakeitimo tvarka**

- a) AME sertifikavimo tvarka taikoma pagal ARA.GEN.315 dalies nuostatas. Prieš išduodama pažymėjimą, kompetentinga institucija įsitikina, kad AME darbo vietoje yra visa įranga, kurios reikia AME pažymėjimą, dėl kurio teikiama paraiška, atitinkančioms aviacijos medicinos apžiūroms atlikti.
- b) Įsitikinusi, kad AME atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija, naudodamasi šios dalies VII priedėlyje nustatyta forma, trejų metų laikotarpiui išduoda, pratęsia, atnaujina arba pakeičia AME pažymėjimą.

ARA.MED.240 Bendrosios praktikos gydytojai (GMP), veikiančios kaip AME

Valstybės narės kompetentinga institucija praneša agentūrai ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, jei jos teritorijoje aviacijos medicinos apžiūras LAPL gauti gali atlikti GMP.

ARA.MED.245. Nuolatinė AME ir GMP priežiūra

Rengdama ARA.GEN.305 dalyje nurodytą nuolatinės priežiūros programą, kompetentinga institucija atsižvelgia į teritorijoje, kurioje ji vykdo priežiūrą, savo teisėmis besinaudojančių AME ir GMP skaičių.

ARA.MED.250. AME pažymėjimo apribojimas, jo galiojimo sustabdymas arba panaikinimas

- a) Kompetentinga institucija apriboja AME pažymėjimą, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina, jei:
1. AME nebeatitinka taikomų reikalavimų;
  2. nesilaikoma sertifikavimo arba tęstinio sertifikavimo kriterijų;
  3. nustatoma aviacijos medicinos įrašų saugojimo trūkumų arba pateikiami neteisingi duomenys arba informacija;
  4. suklastojami medicininiai įrašai, pažymėjimai arba dokumentai;

5. slepiami su sveikatos pažymėjimo paraiška arba su to pažymėjimo turėtoju susiję faktai arba kompetentingai institucijai pateikiami klaidingi ar apgaulingi pareiškimai arba informacija;
  6. nepašalinami per AME darbo vietos auditą nustatyti pažeidimai ir
  7. to prašo sertifikuotas AME.
- b) AME pažymėjimas automatiškai panaikinamas bet kuriomis iš šių aplinkybių:
1. panaikinama gydytojo licencija arba
  2. AME pašalinamas iš gydytojų registro.

ARA.MED.255. Vykdomo užtikrinimo priemonės

Jei vykdant priežiūrą arba kitais būdais randama AeMC, AME arba GMP neatitikties reikalavimams įrodymų, licencijas išduodanti institucija taiko to AeMC, AME arba GMP išduotų sveikatos pažymėjimų peržiūros tvarką ir, jei to reikia skrydžių saugai užtikrinti, gali paskelbti juos negaliojančiais.

III SKIRSNIS

Sveikatos pažymėjimų išdavimas

ARA.MED.315 Apžiūros ataskaitų peržiūra

Licencijas išduodanti institucija turi būti nustaciusi tvarką, pagal kurią ji:

- a) peržiūri iš AeMC, AME ir GMP gautas apžiūros ir vertinimo ataskaitas ir juos informuoja apie bet kokius vertinimo proceso neatitikimus arba klaidas ir
- b) AME ir AeMC paprašius ginčytiniais atvejais jiems padeda priimti sprendimą dėl sveikatos būklės tinkamumo aviacijos srityje.

ARA.MED.325. Antrinės peržiūros tvarka

Kompetentinga institucija nustato tarpinių ir ginčytinų atvejų peržiūros su nepriklausomais aviacijos medicinos praktikos patirties turinčiais medicinos specialistais tvarką, kad galėtų apsvarstyti paraiškos teikėjo tinkamumą sveikatos pažymėjimui gauti ir dėl to pasitarti.

ARA DALIES VI PRIEDO I priedėlis

Skrydžio įgulos nario licencija

Valstybės narės pagal FCL dalį išduota skrydžio įgulos nario licencija turi atitikti toliau nurodytas specifikacijas.

a) Turinys. Nurodytas punkto numeris visada spausdinamas kartu su punkto antrašte. I–XI punktai yra nekeičiamieji, o XII–XIV – keičiamieji, kuriuos galima pateikti atskiroje arba atskiriamoje pagrindinės formos dalyje. Bet kokia atskira arba atskiriama dalis turi būti aiškiai atpažįstama kaip licencijos dalis.

1. Nekeičiamieji punktai:

- I) licenciją išdavusi valstybė;
- II) licencijos pavadinimas;
- III) licencijos serijos numeris, prasidedantis licenciją išdavusios valstybės JT kodu, po kurio nurodoma „FCL“ ir kodas, kurį sudaro arabiškieji skaitmenys ir (arba) lotyniškosios raidės;
- IV) turėtojo vardas ir pavardė (lotyniškaisiais rašmenimis, net jei nacionalinės (-ių) kalbos (-ų) rašmenys yra ne lotyniškieji);
- IVa) gimimo data;
- V) turėtojo adresas;
- VI) turėtojo pilietybė;
- VII) turėtojo parašas;
- VIII) kompetentinga institucija ir, jei reikia, licencijos išdavimo sąlygos;
- IX) galiojimo patvirtinimas ir įgaliojimas naudotis suteiktomis teisėmis;
- X) licenciją išdavusio pareigūno parašas ir išdavimo data ir
- XI) kompetentingos institucijos antspaudas arba spaudas.

2. Keičiamieji punktai:

- XII) kvalifikacijos ir pažymėjimai: klasės, tipo, instruktoriaus pažymėjimai ir panašūs dokumentai, kuriuose nurodytos galiojimo pabaigos datos. Radiotelefonijos (R/T) teisės gali būti nurodytos licencijos formoje arba atskirame pažymėjime;
  - XIII) pastabos: t. y. specialūs su apribojimais susiję patvirtinimai ir teisių patvirtinimai, įskaitant kalbos įgūdžių patvirtinimus ir su II priede nurodytais orlaiviais susijusių kvalifikacijų patvirtinimus, kai šie orlaiviai naudojami komerciniams skrydžiams, ir
  - XIV) bet kokie kiti kompetentingos institucijos reikalaujami duomenys (pvz., gimimo vieta arba kilmės vieta).
- b) Medžiaga. Naudojamas toks popierius arba kita medžiaga, kuriuose neįmanoma nieko keisti ar trinti arba tai lengvai matyti. Norint ką nors į formą įrašyti arba iš jos išbraukti, reikia aiškaus kompetentingos institucijos leidimo.
- c) Kalba. Licencijos parengiamos nacionaline (-ėmis) kalba (-omis) ir anglų kalba bei kitomis kompetentingos institucijos manymu reikalingomis kalbomis.

Viršelis

<p>Kompetentingos institucijos pavadinimas ir logotipas (anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompeten- tingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p style="text-align: center;">EUROPOS SĄJUNGA (tik anglų k.)</p> <p style="text-align: center;">SKRYDŽIO ĮGULOS NARIO LICENCIJA (anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompeten- tingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p style="text-align: center;">Išduota pagal FCL dalį Ši licencija (išskyrus LAPL teises) atitinka ICAO standartus (anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompeten- tingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p style="text-align: center;">EASA 141 forma, 1 leidimas</p>	<p>Reikalavimai</p> <p>ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.</p> <p>Kiekvieno puslapio dydis – viena aštuntoji A4 formato puslapio.</p>
---	---

2 puslapis

I	Licenciją išdavusi valstybė	Reikalavimai
III	Licencijos numeris	Licencijos serijos numeris visada prasideda licenciją išdavusios valstybės JT kodu, po kurio nurodoma „FCL.“
IV	Turėtojo vardas ir pavardė	
IVa	Gimimo data (žr. nurodymus)	Data rašoma standartiniu formatu, t. y. visi metų skaitmenys, mėnuo, diena (pvz., 1995 01 21).
XIV	Gimimo vieta	
V	Turėtojo adresas: gatvė, namo ir buto numeris, miestas, rajonas, pašto kodas	
VI	Pilietybė	
VII	Turėtojo parašas	
VIII	Licenciją išdavusi kompetentinga institucija Pvz., „Ši CPL(A) išduota remiantis ATPL, kurią išdavė ..... (trečioji šalis) .....“	
X	Licenciją išdavusio pareigūno parašas ir data	
XI	Licenciją išdavusios kompetentingos institu- cijos antspaudas arba spaudas	

8 puslapis

Šioje licencijoje vartojamos santrumpos		
		Pvz., ATPL (avialinijų transporto piloto licencija), CPL (komercinės aviacijos piloto licencija), IR (skrydžių pagal prietaisus kvalifikacija), R/T (radiotelefonija), MEP (kelių variklių stūmokliniai lėktuvai), FI (skrydžio instruktorius), TRE (tipo kvalifikacijos egzaminuotojas) ir kt.

EASA 141 FORMA, 1 leidimas.

ARA DALIES VI PRIEDO II priedėlis

Standartinė EASA keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų forma

Valstybėje narėje pagal CC dalį išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimai turi atitikti toliau nurodytas specifikacijas.

<p>1. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIO ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMAS Išduotas pagal CC dalį</p> <p>2. Identifikacinis numeris 3. Pažymėjimą išdavusi valstybė 4. Turėtojo vardas ir pavardė 5. Gimimo data ir vieta 6. Pilietybė 7. Turėtojo parašas 8. Kompetentinga institucija 9. Pažymėjimą išdavusi įstaiga. <i>Oficialus antspaudas, spaudas arba logotipas</i> 10. Pažymėjimą išdavusio pareigūno parašas 11. Išdavimo data   12. Turėtojas gali naudotis keleivių salono įgulos nario teisėmis komercinio oro transporto orlaiviuose tik jei atitinka CC dalyje nustatytus nepertraukiamojo tinkamumo ir galiojančių orlaivio tipo kvalifikacijų reikalavimus.</p> <p>EASA 142 forma, 1 leidimas.</p>
--

Nurodymai

- Į keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą įtraukiami visi EASA 142 formoje nurodyti punktai pagal toliau pateiktus 1–12 punktus.
- Pažymėjimo dydis yra viena aštuntoji A4 formato puslapio ir naudojamas toks popierius, kuriame negalima nieko keisti ar trinti arba tai lengvai matyti.
- Dokumentas išspausdinamas anglų kalba ir tomis kalbomis, kurias kompetentinga institucija laiko tinkamomis.
- Dokumentą išduoda kompetentinga institucija arba organizacija, patvirtinta išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus. Pastaruoju atveju pateikiama nuoroda į valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtinimą.
- Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimas pripažįstamas visose valstybėse narėse ir dirbant kitoje valstybėje narėje šio dokumento pakeisti nereikia.

- 1 punktą. Pavadinimas „KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIO ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMAS“ ir nuoroda į CC dalį.
- 2 punktą. Pažymėjimo identifikacinis numeris prasideda valstybės narės JT kodu, po kurio nurodomi bent du paskutiniai išdavimo metų skaitmenys ir atskiras identifikacinis kodas (numeris) pagal kompetentingos institucijos nustatytą kodą (pvz., BE-08-xxxx).
- 3 punktą. Valstybė narė, kurioje išduotas pažymėjimas.
- 4 punktą. Oficialiame turėtojo tapatybės dokumente nurodytas visas asmenvardis (vardas ir pavardė).
- 5 ir 6 punktai. Oficialiame turėtojo tapatybės dokumente nurodyta gimimo data bei vieta ir pilietybė.
- 7 punktą. Turėtojo parašas.
- 8 punktą. Įrašomi valstybės narės, kurioje išduotas pažymėjimas, kompetentingos institucijos atpažinimo duomenys ir pateikiamas visas kompetentingos institucijos pavadinimas, pašto adresas, oficialus antspaudas ir, jei taikoma, logotipas.
- 9 punktą. Jei kompetentinga institucija yra pažymėjimą išdavusi įstaiga, įrašomi žodžiai „kompetentinga institucija“ ir uždedamas oficialus antspaudas arba spaudas.

Jei tai patvirtinta organizacija, įrašomi atpažinties duomenys ir pateikiamas bent visas organizacijos pavadinimas, pašto adresas ir, jei taikoma, logotipas ir:

- a) jei tai komercinio oro transporto vežėjas, oro vežėjo pažymėjimo (AOC) numeris ir išsami nuoroda į kompetentingos institucijos suteiktus patvirtinimus rengti keleivių salono įgulos narių mokymą ir išduoti atestacijos pažymėjimus arba
- b) jei tai patvirtinta mokymo organizacija, atitinkamo kompetentingos institucijos suteikto patvirtinimo identifikacinis numeris.

- 10 punktas. Pažymėjimą išdavusios įstaigos vardu veikiančio pareigūno parašas.
- 11 punktas. Data rašoma standartiniu formatu, t. y. visi metų skaitmenys, mėnuo, diena (pvz., 2008 02 22).
- 12 punktas. Tas pats sakiny s anglų kalba ir tikslus viso jo vertimas į kitas kalbas, kurias kompetentinga institucija laiko tinkamomis.
-

ARA DALIES VI PRIEDO III priedėlis

PATVIRTINTŲ MOKYMO ORGANIZACIJŲ (ATO) PAŽYMĖJIMAS

Europos Sąjunga (*)

Kompetentinga institucija

PATVIRTINTOS MOKYMO ORGANIZACIJOS PAŽYMĖJIMAS

[PAŽYMĖJIMO NUMERIS/IDENTIFIKACINIS KODAS]

Pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 ir atsižvelgdama į toliau nurodytas sąlygas, [kompetentinga institucija] patvirtina, kad

[MOKYMO ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS]

[MOKYMO ORGANIZACIJOS ADRESAS]

kaip pagal ORA dalį sertifikuota mokymo organizacija turi teisę pagal FCL dalį rengti mokymo kursus, įskaitant FSTD naudojimą, kaip nurodyta pridėtame mokymo kurso patvirtinime.

SĄLYGOS

Šiuo pažymėjimu suteikiama teisė naudotis tik pridėtame mokymo kurso patvirtinimo dokumente nurodytomis teisėmis rengti mokymo kursus, įskaitant FSTD naudojimą, kaip nurodyta pridėtame mokymo kurso patvirtinime.

Šis pažymėjimas galioja tol, kol patvirtinta organizacija atitinka ORA ir FCL dalių reikalavimus ir kitas taikomas taisykles.

Laikantis pirmiau nurodytų sąlygų šis pažymėjimas galioja, jei jo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas kitu, apribotas, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba jis nebuvo panaikintas.

Išdavimo data

Parašas

[Kompetentinga institucija]

(*) ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.
EASA 143 FORMA, 1 leidimas, 1 p. iš 2 psl.

PATVIRTINTOS MOKYMO ORGANIZACIJOS PAŽYMĖJIMAS
MOKYMO KURSO PATVIRTINIMAS

Priedas prie ATO pažymėjimo Nr.

[PAŽYMĖJIMO NUMERIS/IDENTIFIKACINIS KODAS]

[MOKYMO ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS]

įgijio teisę pagal FCL dalį rengti ir vykdyti toliau nurodytus mokymo kursus ir naudoti toliau nurodytus FSTD:

Mokymo kursas	Naudojamas (-i) FSTD, įskaitant raidinį kodą ⁽¹⁾

(¹) Kaip nurodyta kvalifikacijos pažymėjime.

Šis mokymo kurso patvirtinimas galioja tol, kol:

- a) ATO pažymėjimo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas kitu, apribotas, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba jis nebuvo panaikintas ir
- b) visi skrydžiai vykdomi laikantis ORA ir FCL dalių, kitų taikomų taisyklių ir, jei taikoma, ORA dalyje reikalaujamuose organizacijos dokumentuose nustatytos tvarkos.

Išdavimo data

Parašas: [kompetentinga institucija]

Valstybės narės/EASA vardu

EASA 143 FORMA, 1 leidimas, 2 p. iš 2 psl.

ARA DALIES VI PRIEDO IV priedėlis

IMITUOJAMO SKRYDŽIO TRENIRUOKLIO KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMAS**Įvadas**

FSTD kvalifikacijos pažymėjimui naudojama EASA 145 forma. Šiame dokumente pateikiama FSTD specifikacija, įskaitant bet koki (-ius) apribojimą (-us) ir specialų įgaliojimą (-us) arba patvirtinimą (-us), taikomą (-us) atitinkamam FSTD. Kvalifikacijos pažymėjimas išspausdinamas anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompetentingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis).

Konvertuojamiesiems FSTD reikia atskiro kiekvieno orlaivio tipo kvalifikacijos pažymėjimo. Įvairiems viename FSTD įtaisyties varikliams ir įrangai atskirų kvalifikacijos pažymėjimų nereikia. Kiekvienas kvalifikacijos pažymėjimas turi turėti serijos numerį, prieš kurį nurodytas konkrečiai tą FSTD žymintis raidinis kodas. Tai turi būti specialus pažymėjimą išdavusios kompetentingos institucijos raidinis kodas.

Europos Sąjunga (*)
Kompetentinga institucija

IMITUOJAMO SKRYDŽIO TRENIRUOKLIO KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMAS

IDENTIFIKACINIS KODAS

Pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 ir atsižvelgdama į toliau nurodytas sąlygas [kompetentinga institucija] patvirtina, kad

FSTD [TIPAS IR RAIDINIS KODAS],

esantis [ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS ir ADRESAS]

atitinka OR dalyje nustatytus kvalifikacijos reikalavimus pridėtoje FSTD specifikacijoje nurodytomis sąlygomis.

Šis kvalifikacijos pažymėjimas galioja, jei FSTD ir šio kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas atitinka taikomus OR dalies reikalavimus ir šio pažymėjimo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas kitu, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba jis nebuvo panaikintas.

Išdavimo data: .....

Parašas: .....

(*) ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.
EASA 145 forma, 1 leidimas, 1 p. iš 2 psl.

[kompetentinga institucija]
 FSTD KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMAS [Identifikacinis kodas]
 FSTD SPECIFIKACIJOS

- A. Orlaivio tipas arba variantas
- B. FSTD kvalifikacijos lygis
- C. Pirminis informacinis dokumentas
- D. Vaizdo sistema
- E. Judesio sistema
- F. Įtaisytas variklis
- G. Įtaisytas prietaisas
- H. Įtaisyta ACAS
- I. Vėjo poslinkis
- J. Papildomi pajėgumai
- K. Apribojimai

L. Rekomendacinė informacija mokymo, egzaminavimo ir tikrinimo klausimais

CAT I	RVR	m	DH	ft	
CAT II	RVR	m	DH	ft	
CAT III	RVR	m	DH	ft	
(mažiausias minimumas)					
LVTO	RVR	m			
Atnaujinimas					
IFR mokymas/patikra					/
Tipo kvalifikacija					
Kvalifikacijos patikrinimai					
Su autopilotu sujungtas artėjimas tūpti					
Automatinis tūpimas/riedėjimo krypties valdymas					/
ACAS I/II					/
Vėjo poslinkio įspėjimo sistema/prognozuojamasis vėjo poslinkis					/
WX radaras					
HUD/HUGS					/
FANS					
GPWS/EGPWS					/
ETOPS galimybė					
GPS					
Kita					

Išdavimo data .....

Parašas .....

Valstybės narės/EASA vardu

EASA 145 forma, 1 leidimas, 2 p. iš 2 psl.

ARA DALIES VI PRIEDO V priedėlis

AVIACIJOS MEDICINOS CENTRŲ (AeMC) PAŽYMĖJIMAS

**Europos Sąjunga (*)
Kompetentinga institucija**

AVIACIJOS MEDICINOS CENTRO PAŽYMĖJIMAS

IDENTIFIKACINIS KODAS:

Pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 ir atsižvelgdama į toliau nurodytas sąlygas, [kompetentinga institucija] patvirtina, kad

[ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS]

[ORGANIZACIJOS ADRESAS]

yra pagal OR dalį patvirtintas aviacijos medicinos centras, turintis pridėtose patvirtinimo sąlygose nurodytas teises ir vykdamas tose sąlygose nurodytos srities veiklą.

SĄLYGOS:

1. Šis pažymėjimas taikomas tik patvirtintos mokymo organizacijos vadovo patvirtinimo skyriuje nurodytoje srityje.
2. Naudojantis šiuo pažymėjimu būtina laikytis ORA dalyje reikalaujamuose organizacijos dokumentuose nurodytos tvarkos.
3. Šis pažymėjimas galioja, jei laikomasi OR dalies reikalavimų ir jei jo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas kitu, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba jis nebuvo panaikintas.

Išdavimo data ..... Parašas .....

_____

(*) ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.
EASA 146 forma, 1 leidimas.

ARA DALIES VI PRIEDO VI priedėlis

STANDARTINĖ EASA SVEIKATOS PAŽYMĖJIMO FORMA

Sveikatos pažymėjimas turi atitikti toliau nurodytas specifikacijas.

a) Turinys

1. Valstybė, kurioje išduota piloto licencija arba kurioje pateiktas prašymas ją išduoti (I)
  2. Sveikatos pažymėjimo klasė (II)
  3. Pažymėjimo numeris, prasidedantis licenciją išdavusios valstybės arba valstybės, kurioje pateiktas prašymas išduoti licenciją, JT kodu, po kurio nurodomas kodas, sudarytas iš arabiškųjų skaitmenų ir (arba) lotyniškųjų raidžių (III)
  4. Turėtojo vardas ir pavardė (IV)
  5. Turėtojo pilietybė (VI)
  6. Turėtojo gimimo data (mmmm mm dd) (XIV)
  7. Turėtojo parašas (VII)
  8. Apribojimas (-ai) (XIII)
  9. Sveikatos pažymėjimo galiojimo pabaigos data (IX):
    - 1 klasės vienpiločių keleivinių komercinių skrydžių,
kitų 1 klasės komercinių skrydžių,
    - 2 klasės,
LAPL
  10. Medicininės apžiūros data
  11. Paskutinės elektrokardiogramos data
  12. Paskutinės audiogramos data
  13. Išdavimo data ir pažymėjimą išdavusio AME ar sveikatos būklės vertintojo parašas (X). Šiame laukelyje galima įrašyti GMP, jei yra kompetentingi išduoti sveikatos pažymėjimus pagal nacionalinius valstybių narių, kuriose išduodama licencija, teisės aktus.
  14. Antspaudas arba spaudas (XI)
- b) Medžiaga. Išskyrus tuo atveju, kai LAPL išduoda GMP, naudojamas toks popierius arba kita medžiaga, kuriuose negalima nieko keisti ar trinti arba tai lengvai matyti. Norint ką nors į formą įrašyti arba iš jos išbraukti, reikia aiškaus licencijas išduodančios institucijos leidimo.
- c) Kalba. Licencijos parengiamos nacionaline (-ėmis) kalba (-omis) ir anglų kalba bei kitomis licencijas išduodančios institucijos manymu reikalingomis kalbomis.
- d) Visos datos sveikatos pažymėjime rašomos formatu „mmmm mm dd“.
- e) Standartinė sveikatos pažymėjimo forma pateikiama šiame priedėlyje.

<p>Kompetentingos institucijos pavadinimas ir logotipas (anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompetentingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p>EUROPOS SĄJUNGA (tik anglų k.)</p> <p>1 klasė/2 klasė/LAPL SVEIKATOS PAŽYMĖJIMAS susijęs su pagal FCL dalį išduodama licencija (anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompetentingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p>Išduotas pagal MED dalį</p> <p>Šis sveikatos pažymėjimas (išskyrus LAPL sveikatos pažy- mėjimą) atitinka ICAO standartus</p> <p>(anglų kalba ir bet kokia (-iomis) kita (-omis) kompetentingos institucijos nustatyta (-omis) kalba (-omis)</p> <p>EASA 147 forma, 1 leidimas.</p>	<p>Reikalavimai</p> <p>ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.</p> <p>Kiekvieno puslapio dydis – viena aštuntoji A4 formato puslapio.</p>
---	---

I	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>piloto licenciją išdavusi ar išduosianti institucija</i>
III	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/Pažymėjimo numeris
IV	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Turėtojo vardas ir pavardė</i>
XIV	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Gimimo data (mmmm mm dd)</i>
VI	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Pilietybė</i>
VII	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Turėtojo parašas</i>
2	

XIII	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Apribojimai</i> Kodas. Aprašas
X	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ (*) <i>Išdavimo data</i> (mmmm mm dd) Pažymėjimą išdavusio AME/sveikatos būklės vertintojo/(GMP) parašas
XI	Nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)/ <i>Spaudas</i>
3	

(*) Išdavimo data – data, kai pažymėjimas išduotas ir pasirašytas.
EASA 147 forma, 1 leidimas.

	IX. Nac. kalba (-omis)/Šio pažymėjimo galiojimo pabaigos data	1 klasės vienpiločių keleivinių komercinių skrydžių (mmmm mm dd)	
		1 klasės (mmmm mm dd)	
		2 klasės (mmmm mm dd)	
		LAPL (mmmm mm dd)	
	Nac. kalba (-omis)/apžiūros data (mmmm mm dd)		
MED.A.020. Sveikatos būklės pablogėjimas			
a) Licencijos turėtojas negali naudotis licencija ir su ja susijusiomis kvalifikacijomis arba pažymėjimais suteikiamomis teisėmis, jeigu:			
1. žino, kad jo sveikatos būklė pablogėjo taip, jog jis gali nebepajėgti saugiai naudotis tomis teisėmis;			
2. vartoja arba naudoja pagal receptą arba be recepto įsigytą vaistą, kuris galėtų trukdyti saugiai naudotis atitinkama licencija suteikiamomis teisėmis arba			
3. jam taikomas poveikį skrydžio saugai galintis padaryti medikamentinis gydymas, chirurginis gydymas ar kitos procedūros.			
b) Be to, licencijos turėtojas nedelsdamas konsultuojasi su aviacijos medicinos specialistais šiais atvejais:			
1. jam atlikta operacija arba invazinė procedūra;			
2. jis pradėjo nuolat vartoti kokį nors vaistą;			
3. jis patyrė sunkų sužalojimą, dėl kurio negali vykdyti skrydžio įgulos nario funkcijų;			
4. jis serga sunkia liga, dėl kurios negali vykdyti skrydžio įgulos nario funkcijų;			
5. dėl nėštumo;			
6. jis pateko į ligoninę arba medicinos kliniką arba			
7. jam pirmą kartą prireikia korekcinų lęšių.			
4			

ARA DALIES VI PRIEDO VII priedėlis

AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJŲ (AME) PAŽYMĖJIMAS

**Europos Sąjunga (*)
Kompetentinga institucija**

AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJO PAŽYMĖJIMAS

[PAŽYMĖJIMO NUMERIS/IDENTIFIKACINIS KODAS]

Pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 ir atsižvelgdama į toliau nurodytas sąlygas, [kompetentinga institucija] patvirtina, kad

[AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJO VARDAS IR PAVARDĖ]

[AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJO ADRESAS]

yra aviacijos medicinos gydytojas.

SĄLYGOS

1. Šiuo AME pažymėjimu suteikiama teisė naudotis tik jo priede nurodytomis teisėmis.
2. Naudojantis šiuo pažymėjimu privaloma laikytis MED dalyje nurodytų įgyvendinimo taisyklių ir procedūrų.
3. Šis pažymėjimas galioja trejus metus iki [mmmm mm dd (**)], jei laikomasi MED dalies reikalavimų, nebent pažymėjimo atsisakyta, jis pakeistas kitu, jo galiojimas sustabdytas arba jis panaikintas.

Išdavimo data [mmmm mm dd]

Parašas [kompetentinga institucija]

(*) ES nepriklausančios valstybės atveju žodžiai „Europos Sąjunga“ išbraukiami.

(**) Galiojimo pabaigos data (metai, mėnuo, diena)

AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJO PAŽYMĖJIMAS

Priedas prie AME pažymėjimo Nr.

TEISĖS IR VEIKLOS SRITIS

[Aviacijos medicinos gydytojo vardas, pavardė ir akademinis laipsnis] suteikta (-os) teisė (-ės) atlikti aviacijos medicinos apžiūras ir vertinimus toliau lentelėje nurodytiems sveikatos pažymėjimams išduoti toje lentelėje nurodytais tikslais.

LAPL	[taip/data]
2 klasė	[taip/data]
1 klasė. Pratęsimas/atnaujinimas	[taip/data]/[ne]

Išdavimo data [mmmm mm dd]

Parašas [kompetentinga institucija]

_____

VII PRIEDAS

ĮGULOS NARIAMS TAIKOMI ORGANIZACIJŲ REIKALAVIMAI

[ORA DALIS]

GEN SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos**ORA.GEN.105 Kompetentinga institucija**

a) Šioje dalyje kompetentinga institucija:

1. prižiūrinti organizacijas, kurioms taikoma sertifikavimo prievolė, yra:

- i) jei tai organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra valstybėje narėje, – tos valstybės narės paskirta institucija;
- ii) jei tai organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje šalyje, – agentūra;

2. prižiūrinti FSTD, yra:

i) agentūra, jei FSTD:

— yra ne valstybių narių teritorijoje arba

— yra valstybių narių teritorijoje, bet juos eksploatuoja organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje šalyje;

ii) jei FSTD yra valstybių narių teritorijoje ir juos eksploatuoja organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra valstybėje narėje, – valstybės narės, kurioje yra šios organizacijos pagrindinė verslo vieta, paskirta institucija arba agentūra, jei to paprašė susijusi valstybė narė.

b) Kai ne valstybių narių teritorijoje esantį FSTD eksploatuoja valstybės narės sertifikuota organizacija, agentūra šiam FSTD suteikia kvalifikaciją kartu su tą FSTD eksploatuojančią organizaciją sertifikavusia valstybe narė.

ORA.GEN.115 Prašymas išduoti organizacijos pažymėjimą

a) Prašymas išduoti organizacijos pažymėjimą arba keisti esamą pažymėjimą pateikiamas kompetentingos institucijos nustatyta forma ir jos nurodytu būdu, atsižvelgiant į taikomus Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimus.

b) Prašymo išduoti pirminį pažymėjimą teikėjai kompetentingai institucijai pateikia dokumentus, rodančius, kaip jie vykdydys Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimus. Šiuose dokumentuose nurodoma procedūra, kaip bus atliekami pakeitimai, kuriems nereikia išankstinio patvirtinimo, ir kaip apie juos bus pranešama kompetentingai institucijai.

ORA.GEN.120 Atitikties užtikrinimo priemonės

a) Agentūros priimtoms AMC alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones organizacija gali taikyti siekdama užtikrinti atitiktį Reglamentui (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklėms.

b) Jei organizacija nori taikyti alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones, prieš įgyvendindama šias priemones ji kompetentingai institucijai pateikia išsamų alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių aprašą. Į aprašą įtraukiami visi galintys būti svarbūs vadovų arba procedūrų patikslinimai ir vertinimas, kuriuo įrodoma, kad įvykdyti Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimai.

Organizacija gali įgyvendinti šias alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones tik jei prieš tai jas patvirtino kompetentinga institucija ir tik gavusi ARA.GEN.120 dalies d punkte nurodytą pranešimą.

ORA.GEN.125 Organizacijos patvirtinimo sąlygos ir teisės

Sertifikuota organizacija turi laikytis prie organizacijos pažymėjimo pridėtose patvirtinimo sąlygose apibrėžtos taikymo srities ir teisių.

ORA.GEN.130 Organizacijų pakeitimai

a) Bet kokiam pakeitimui, kuris turi įtakos:

1. pažymėjimo taikymo sričiai arba organizacijos patvirtinimo sąlygoms, arba
2. bet kokioms organizacijos valdymo sistemos, kurios reikalaujama ORA.GEN.200 dalies a punkto 1 ir 2 papunkčiuose, nuostatoms,

reikia išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo.

b) Dėl bet koksio pakeitimo, kuriam pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisykles reikia išankstinio patvirtinimo, organizacija turi pateikti prašymą ir gauti kompetentingos institucijos išduotą patvirtinimą. Prašymas pateikiamas prieš įgyvendinant tokį pakeitimą, kad kompetentinga institucija galėtų nustatyti, ar tebesilaikoma Reglamento (EB) Nr. 216/2008 bei jo įgyvendinimo taisyklių, ir, jei reikia, iš dalies pakeisti organizacijos pažymėjimą ir atitinkamas prie jo pridėtas patvirtinimo sąlygas.

Organizacija kompetentingai institucijai pateikia visus reikalingus dokumentus.

Pakeitimas įgyvendinamas tik gavus oficialų kompetentingos institucijos patvirtinimą pagal ARA.GEN.330 dalį.

Įgyvendindama tokius pakeitimus, organizacija laikosi kompetentingos institucijos nurodytų taikytinų sąlygų.

c) Visi pakeitimai, kuriems nereikia išankstinio patvirtinimo, tvarkomi ir apie juos pranešama kompetentingai institucijai, kaip nustatyta kompetentingos institucijos pagal ARA.GEN.310 dalies c punktą patvirtintoje procedūroje.

ORA.GEN.135 Nepertraukiamasis galiojimas

a) Organizacijos pažymėjimas galioja, jei:

1. organizacija tebevykdo atitinkamus Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimus atsižvelgdama į ORA.GEN.150 dalyje nurodytas su pažeidimais susijusių veiksmų įgyvendinimo nuostatas;
2. kompetentingai institucijai suteikta ORA.GEN.140 dalyje apibrėžta prieiga prie organizacijos infrastruktūros siekiant nustatyti, ar tebevykdomi atitinkami Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimai, ir
3. jo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas.

b) Panaikintas arba atsisakytas pažymėjimas nedelsiant grąžinamas kompetentingai institucijai.

ORA.GEN.140 Prieiga

Siekdama nustatyti, ar laikomasi atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimų, organizacija suteikia prieigą prie bet kurio įrenginio, orlaivio, dokumento, įrašų, duomenų, tvarkos arba bet kurių kitų su jos sutartine arba nesutartine veikla, kuriai taikoma sertifikavimo prievolė, susijusių dokumentų bet kuriam asmeniui, kurį įgaliojo:

a) ORA.GEN.105 dalyje apibrėžta kompetentinga institucija arba

b) pagal ARA.GEN.300 dalies d ir e punktų arba ARO.RAMP skyriaus nuostatas veikianči institucija.

ORA.GEN.150 Pažeidimai

Gavusi pranešimą apie pažeidimus, organizacija:

- a) nustato pagrindinę neatitikties priežastį;
- b) parengia taisomųjų veiksmų planą ir
- c) kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad taisomieji veiksmai įgyvendinti per ARA.GEN.350 dalies d punkte nustatytą su ta institucija sutartą laikotarpį.

ORA.GEN.155. Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą

Organizacija įgyvendina:

- a) bet kokias saugos priemones, kurių imtis įpareigojo kompetentinga institucija pagal ARA.GEN.135 dalies c punktą, ir
- b) visą svarbią privalomą agentūros pateiktą saugos informaciją, įskaitant tinkamumo skraidyti nurodymus.

ORA.GEN.160 Įvykių pranešimai

- a) Organizacija kompetentingai institucijai ir bet kuriai kitai organizacijai, kurią informuoti reikalauja vežėjo valstybė, praneša apie avariją, pavojingą incidentą ar įvykį, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 996/2010 ⁽¹⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/42/EB ⁽²⁾.
- b) Nepažeisdama a punkto, organizacija kompetentingai organizacijai ir už orlaivio projektą atsakingai organizacijai praneša apie bet koki incidentą, veikimo sutrikimą, techninį defektą, techninių apribojimų viršijimą, įvykius, dėl kurių galėtų išryškėti netiksliai, neišsami arba neaiški pagal 21 dalį nustatytuose duomenyse pateikta informacija, arba kitas neįprastas aplinkybes, dėl kurių kilo arba gali kilti pavojus saugiam orlaivio naudojimui, bet kurios nesukėlė avarijos arba pavojingo incidento.
- c) Nepažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 996/2010, Direktyvos 2003/42/EB, Komisijos reglamento (EB) Nr. 1321/2007 ⁽³⁾ ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 1330/2007 ⁽⁴⁾, a ir b punktuose nurodytos ataskaitos pateikiamos kompetentingos institucijos nustatyta forma ir būdu ir jose pateikiama visa susijusi informacija apie organizacijai žinomas aplinkybes.
- d) Ataskaitos pateikiamos kiek įmanoma greičiau, tačiau bet kuriuo atveju per 72 val. nuo to laiko, kai organizacija nustato aplinkybes, su kuriomis susijusi ši ataskaita, nebent tai neįmanoma dėl išskirtinių aplinkybių.
- e) Jei taikoma, organizacija parengia tolesnių veiksmų ataskaitą, kurioje pateikia informaciją apie veiksmus, kurių ji ketina imtis siekdama išvengti panašių įvykių ateityje, kai tik nustato šiuos veiksmus. Ši ataskaita pateikiama kompetentingos institucijos nustatyta forma ir būdu.

II SKIRSNIS**Valdymas****ORA.GEN.200 Valdymo sistema**

- a) Organizacija sukuria, įdiegia ir prižiūri valdymo sistemą, apimančią:
  1. aiškiai apibrėžtą atsakomybę ir atskaitomybę visoje organizacijoje, įskaitant tiesioginę su sauga susijusių atsakingo vadovo atskaitomybę;
  2. bendro organizacijos požiūrio į saugą ir saugos principų, vadinamosios saugos politikos, aprašą;
  3. su organizacijos veikla susijusių aviacijos saugos pavojų nustatymą, jų vertinimą ir susijusios rizikos valdymą, įskaitant šios rizikos mažinimo veiksmus ir jų veiksmingumo tikrinimą;
  4. darbuotojų mokymo ir kompetencijos, kurie reikalingi jiems pavestoms užduotims atlikti, užtikrinimą;

⁽¹⁾ OL L 295, 2010 11 12, p. 35.

⁽²⁾ OL L 167, 2003 7 4, p. 23.

⁽³⁾ OL L 294, 2007 11 13, p. 3.

⁽⁴⁾ OL L 295, 2007 11 14, p. 7.

5. pagrindinių visos valdymo sistemos procesų dokumentavimą, įskaitant darbuotojų informavimo apie jų pareigas procesą ir dalinio šių dokumentų keitimo tvarką;
  6. organizacijos atitikties susijusiems reikalavimams stebėsenos funkciją. Atitikties stebėseną apima grįžtamasis informacijos apie pažeidimus teikimo atsakingam vadovui sistema, kuria užtikrinamas veiksmingas reikiamų taisomųjų veiksmų įgyvendinimas, ir
  7. bet kokius papildomus atitinkamuose šios dalies skyriuose arba kitose taikytinose dalyse nurodytus reikalavimus.
- b) Ši valdymo sistema turi atitikti organizacijos dydį ir jos veiklos pobūdį bei sudėtingumą, atsižvelgiant į šiai veiklai būdingus pavojus ir susijusią riziką.

ORA.GEN.205 Pagal rangos sutartis atliekama veikla

- a) Pagal rangos sutartis atliekama veikla apima visą į organizacijos patvirtinimo taikymo sritį patenkančią veiklą, kurią atlieka kita organizacija, kuri yra pati sertifikuota vykdyti šią veiklą arba, jei ji nesertifikuota, dirbanti pagal rangos paslaugas užsakiusios organizacijos patvirtinimą. Organizacija užtikrina, kad, sudarant sutartį dėl bet kurios jos veiklos dalies arba perkant šią veiklos dalį, paslauga arba produktas, dėl kurio (-ios) sudaroma sutartis arba kuris (-i) perkamas (-a), atitiktų taikomus reikalavimus.
- b) Kai sertifikuota organizacija pagal rangos sutartį bet kurią savo veiklos dalį paveda atlikti organizacijai, kuri nėra sertifikuota pagal šią dalį vykdyti tokios veiklos, rangos paslaugas teikianti organizacija veikia pagal jas užsakiusios organizacijos patvirtinimą. Rangos paslaugas užsakiusi organizacija užtikrina, kad kompetentingai institucijai būtų suteikta prieiga prie rangos paslaugas teikiančios organizacijos, siekiant nustatyti, ar tebesilaikoma taikomų reikalavimų.

ORA.GEN.210 Reikalavimai darbuotojams

- a) Organizacija paskiria atsakingą vadovą, kuris įgaliojamas užtikrinti, kad visą veiklą būtų galima finansuoti ir vykdyti pagal taikomus reikalavimus. Atsakingas vadovas atsako už veiksmingos valdymo sistemos sukūrimą ir priežiūrą.
- b) Organizacija paskiria asmenį arba asmenų grupę, kuriems pavesta užtikrinti, kad organizacija nuolat laikytųsi taikomų reikalavimų. Šis (-ie) asmuo (-enys) galutinai atsiskaito atsakingam vadovui.
- c) Organizacija turi turėti pakankamai kvalifikuotų darbuotojų, kad suplanuota veikla ir užduotys būtų vykdomos pagal taikomus reikalavimus.
- d) Kad galėtų įrodyti atitiktį c punkto reikalavimams, organizacija saugo atitinkamos patirties, kvalifikacijos ir mokymo įrašus.
- e) Organizacija užtikrina, kad visi darbuotojai žinotų su jų pareigų vykdymu susijusias taisykles ir tvarką.

ORA.GEN.215 Įrangos reikalavimai

Organizacija turi turėti įrangą, kurios reikia visoms suplanuotoms užduotims ir veiklai vykdyti ir valdyti pagal taikomus reikalavimus.

ORA.GEN.220 Įrašų saugojimas

- a) Organizacija sukuria įrašų saugojimo sistemą, kurią taikant galima tinkamai saugoti ir patikimai atsekti visą vykdytą veiklą ir kuri pirmiausia apima visus ORA.GEN.200 dalyje nurodytus elementus.
- b) Įrašų forma nurodoma organizacijos tvarkoje.
- c) Įrašai saugomi taip, kad būtų užtikrinama apsauga nuo pažeidimo, keitimo ir vagystės.

ATO SKYRIUS

PATVIRTINTOS MOKYMO ORGANIZACIJOS

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos**ORA.ATO.100 Taikymo sritis**

Šiame skyriuje nustatomi reikalavimai, kuriuos turi įvykdyti organizacijos, rengiančios mokymus pilotų licencijoms ir susijusioms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti.

ORA.ATO.105 Taikymas

a) Prašymo išduoti patvirtintos mokymo organizacijos (ATO) pažymėjimą teikėjai kompetentingai institucijai pateikia:

1. šią informaciją:

- i) mokymo organizacijos pavadinimą ir adresą;
- ii) numatomą veiklos pradžios datą;
- iii) mokymo vadovo, skrydžio instruktoriaus (-ių), imituojamo skrydžio treniruoklių instruktorių ir teorinių žinių instruktoriaus (-ių) asmens duomenis ir kvalifikaciją;
- iv) aerodromo (-ų) ir (arba) skrydžių erdvės dalies (-ių), kuriuose ketinama vykdyti mokymą, pavadinimą (-us) ir adresą (-us);
- v) orlaivių, kuriuos ketinama naudoti per mokymą, sąrašą, įskaitant jų grupę, klasę arba tipą, registracijos numerį, savininkus ir, jei taikoma, tinkamumo skraidyti pažymėjimo kategoriją;
- vi) jei taikoma, imituojamo skrydžio treniruoklių (FSTD), kuriuos mokymo organizacija ketina naudoti, sąrašą;
- vii) mokymo, kurį mokymo organizacija pageidauja rengti, tipą ir atitinkamą mokymo programą ir

2. skrydžių vykdymo ir mokymo vadovus.

b) Lakūnų bandytojų mokymo organizacijos. Nepaisydamos a punkto 1 papunkčio iv ir v papunkčių, lakūnų bandytojų mokymus rengiančios mokymo organizacijos pateikia tik:

1. pagrindinių aerodromų ir (arba) skrydžių erdvės dalies (-ių), kuriuose ketinama vykdyti mokymą, pavadinimą (-us) ir adresą (-us) ir
2. orlaivių, kuriuos ketinama naudoti per lakūnų bandytojų mokymą, tipų arba kategorijų sąrašą.

c) Jei pažymėjimas keičiamas, prašymo teikėjai kompetentingai institucijai pateikia atitinkamas a punkte nurodytos informacijos ir dokumentų dalis.

ORA.ATO.110 Reikalavimai darbuotojams

a) Paskiriamas mokymo vadovas. Mokymo vadovas turi turėti didelę instruktoriaus patirtį su ATO rengiamu mokymu susijusiose srityse ir gebėti tinkamai vadovauti.

b) Mokymo vadovo atsakomybės sritys, be kitų, yra šios:

1. užtikrinti, kad rengiamas mokymas atitiktų FCL dalį, o jei tai lakūnų bandytojų mokymas – kad būtų vykdomi atitinkami 21 dalies reikalavimai ir parengta mokymo programa;
2. užtikrinti pakankamą skrydžio mokymo orlaiviu arba imituojamo skrydžio treniruokliu (FSTD) ir teorijos mokymo integraciją ir
3. stebėti atskirų mokinių pažangą.

- c) Teorinių žinių instruktoriai turi turėti:
1. praktinių aviacijos žinių su rengiamu mokymu susijusiose srityse ir būti baigę mokymo metodų mokymo kursą arba
  2. teorijos mokymo ankstesnės patirties ir tinkamų teorinių žinių tema, kuria rengs teorijos mokymą.
- d) Skrydžio instruktoriai ir imituojamo skrydžio treniruoklių instruktoriai turi turėti FCL dalyje reikalaujamas jų rengiamo mokymo tipą atitinkančias kvalifikacijas.

ORA.ATO.120 Įrašų saugojimas

Mažiausiai trejus metus nuo mokymo pabaigos saugomi šie įrašai:

- a) išsami informacija apie kiekvieno mokinio antžeminį, skrydžio ir imituojamo skrydžio mokymą;
- b) instruktorių teikiamos išsamos ir reguliarios pažangos ataskaitos, įskaitant vertinimus, ir reguliari skrydžio bandymų pažanga ir antžeminių egzaminų rezultatai ir
- c) informacija apie mokinių licencijas ir susijusias kvalifikacijas bei pažymėjimus, įskaitant sveikatos pažymėjimų ir kvalifikacijų galiojimo pabaigos datas.

ORA.ATO.125 Mokymo programa

- a) Parengiama kiekvieno siūlomo kurso tipo mokymo programa.
- b) Mokymo programa turi atitikti FCL dalies reikalavimus ir, jei rengiamas lakūnų bandytojų mokymas, – atitinkamus 21 dalies reikalavimus.

ORA.ATO.130 Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas

- a) ATO parengia ir prižiūri mokymo ir skrydžių vykdymo vadovus, kuriuose pateikiama informacija ir nurodymai, kuriais vadovaudamiesi darbuotojai galėtų vykdyti savo pareigas, o mokiniai galėtų remtis norėdami laikytis kurso reikalavimų.
- b) ATO darbuotojams ir, jei taikoma, mokiniams pateikia mokymo vadove, skrydžių vykdymo vadove ir ATO patvirtinimo dokumentuose pateiktą informaciją.
- c) Lakūnų bandytojų mokymą rengiančių ATO skrydžių vykdymo vadovas turi atitikti 21 dalyje nustatytus skrydžio bandymų vadovui taikomus reikalavimus.
- d) Skrydžių vykdymo vadove pateikiamos skrydžio instruktorių skrydžio laiko apribojimo schemas, įskaitant didžiausią skrydžio valandų skaičių, didžiausią tarnybinio skrydžio valandų skaičių ir mažiausią poilsio laiką tarp mokymo pareigų vykdymo pagal ORO dalį.

ORA.ATO.135 Mokieji orlaiviai ir FSTD

- a) ATO turi naudoti atitinkamą mokomųjų orlaivių parką arba rengiamus mokymo kursus atitinkančius FSTD.
- b) ATO rengia mokymo kursus naudodama FSTD tik kompetentingai institucijai įrodžiusi:
  1. kad FSTD specifikacijos atitinka su jais susijusią mokymo programą;
  2. kad naudojami FSTD atitinka susijusius FCL dalies reikalavimus;
  3. jei naudojami viso skrydžio imituokliai (FFS), kad FFS pakankamai atitinka susijusį orlaivio tipą, ir
  4. kad įdiegė sistemą, pagal kurią tinkamai stebimi FSTD pakeitimai ir užtikrinama, kad tie pakeitimai nepaveiktų mokymo programos tinkamumo.

- c) Jei per įgūdžių patikrinimą naudojamo orlaivio tipas skiriasi nuo vizualiojo skrydžio mokymui naudojamo FFS, didžiausias įskaitymas yra toks, koks suteiktas atitinkamos skrydžio mokymo programos lėktuvų skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruokliui II (FNPT II) ir sraigtasparnių FNPT II/III.
- d) Lakūnų bandytojų mokymo organizacijos. Per lakūnų bandytojų mokymą naudojamame orlaivyje turi būti atsižvelgiant į mokymo tikslą tinkamai įrengtos skrydžio bandymų priemonės.

ORA.ATO.140 Aerodromai ir skrydžių erdvės dalys

Per skrydžio mokymą orlaiviu ATO naudoja aerodromus arba skrydžių erdvės dalis, turinčias infrastruktūrą ir charakteristikas, kurių reikia mokyti atitinkamų manevrų pagal vykdomą mokymo kursą ir naudojamo orlaivio kategoriją bei tipą.

ORA.ATO.145 Būtinoms mokymo sąlygoms

- a) ATO užtikrina, kad mokiniai įvykdytų visas būtinoms mokymo sąlygas, nustatytas medicinos reikalavimų dalyje, FCL dalyje ir, jei taikoma, apibrėžtas pagal 21 dalį nustatytuose duomenyse.
- b) Jei ATO rengia lakūnų bandytojų mokymą, mokiniai turi įvykdyti visas būtinoms 21 dalyje nustatytas mokymo sąlygas.

ORA.ATO.150 Mokymas trečiojoje šalyje

Jei ATO yra patvirtinta rengti skrydžių pagal prietaisus kvalifikacijų (IR) mokymo kursą trečiojoje šalyje:

- a) į mokymo programą įtraukiami aklimatizacijos skrydžiai vienoje iš valstybių narių prieš atliekant IR įgūdžių patikrinimą ir
- b) IR įgūdžių patikrinimas atliekamas vienoje iš valstybių narių.

II SKIRSNIS

Papildomi reikalavimai ATO, rengiančioms mokymo kursams CPL, MPL, ATPL ir susijusioms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti

ORA.ATO.210 Reikalavimai darbuotojams

- a) *Mokymo vadovas*. Išskyrus lakūnų bandytojų mokymo kursams rengiančias ATO, paskirtas mokymo vadovas turi turėti didelę mokymo profesionalaus piloto licencijoms ir susijusioms kvalifikacijoms arba pažymėjimams gauti, kurį vykdė kaip instruktorius, patirtį.
- b) *Vyriausiasis skrydžio instruktorius (CFI)*. Skrydžio mokymą rengianti ATO paskiria CFI, kuris atsako už mokymo instruktorių ir imituojamo skrydžio treniruoklių instruktorių priežiūrą, taip pat už visų skrydžio mokymo ir mokymo imituojamo skrydžio treniruoklių standartizavimą. CFI turi turėti aukščiausio lygio profesionalaus piloto licenciją, atitinkamas kvalifikacijas, susijusias su rengiamais skrydžio mokymo kursais, ir instruktoriaus pažymėjimą, kuriuo jam suteikta teisė mokyti bent viename iš rengiamų mokymo kursų.
- c) *Vyriausiasis teorijos instruktorius (CTKI)*. Teorijos mokymą rengianti ATO paskiria CTKI, kuris atsako už visų teorijos instruktorių priežiūrą ir viso teorijos mokymo standartizavimą. CTKI turi turėti didelę teorijos instruktoriaus patirtį ATO rengiamą mokymo programą atitinkančiose srityse.

ORA.ATO.225 Mokymo programa

- a) Mokymo programoje atskirai nurodomas skrydžio ir teorijos mokymas savitėmis arba etapais, standartinių pratimų sąrašas ir mokymo medžiagos santrauka.
- b) Mokymo programos turinys ir seka nurodoma mokymo vadove.

ORA.ATO.230 Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas

- a) Mokymo vadove nurodomi studentams privalomi kiekvieno mokymo etapo standartai, siekiai ir mokymo tikslai ir apibūdinami šie dalykai:
- mokymo planas,
  - instruktažas ir pratimai ore,
  - jei taikoma, skrydžio mokymas FSTD,
  - teorijos mokymas.
- b) Skrydžių vykdymo vadove pateikiama atitinkama informacija tam tikroms darbuotojų grupėms, pvz., skrydžio instruktoriams, imituojamo skrydžio treniruoklių instruktoriams, teorijos instruktoriams, skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros darbuotojams, įskaitant bendrąją, techninę, maršruto ir darbuotojų mokymo informaciją.

III SKIRSNIS**Papildomi reikalavimai specialių tipų mokymų rengiančioms ATO****1 poskirsnis****Nuotolinio mokymo kursas****ORA.ATO.300 Bendrosios nuostatos**

ATO gali būti patvirtinta vykdyti modulių kursų programas nuotolinio mokymo metodu šiais atvejais:

- a) modulių teorijos mokymo kursų;
- b) klasės arba tipo kvalifikacijos papildomos teorijos kursų arba
- c) patvirtinto parengiamojo teorijos mokymo kursų kelių variklių sraigatvornio pirmojo tipo kvalifikacijai gauti.

ORA.ATO.305 Mokymas klasėje

- a) Mokymas klasėje įtraukiamas į visas modulių nuotolinio mokymo kursų temas.
- b) Tikrasis mokymosi klasėje laikas turi sudaryti ne mažiau kaip 10 % visos kurso trukmės.
- c) Šiuo tikslu klasės patalpos turi būti pagrindinėje ATO verslo vietoje arba tinkamose patalpose kitur.

ORA.ATO.310. Instruktoriai

Visi instruktoriai turi žinoti visus nuotolinio mokymo kurso programos reikalavimus.

2 poskirsnis**Nulinės skridos mokymo kursas****ORA.ATO.330. Bendrosios nuostatos**

- a) FCL dalyje nurodyto nulinės skridos mokymo kurso (ZFTT) patvirtinimas suteikiamas tik ATO, kurios turi ir teisę vykdyti komercinio oro transporto skrydžius, arba ATO, kurios yra sudariusios specialius susitarimus su komercinio oro transporto vežėjais.
- b) ZFTT patvirtinimas suteikiamas tik tuo atveju, jei vežėjas turi bent 90 dienų skrydžių vykdymo atitinkamo tipo lėktuvu patirties.
- c) Jei ZFTT rengia ATO, sudariusi specialų susitarimą su vežėju, 90 dienų skrydžių vykdymo patirties reikalavimai netaikomi, jei atliekant papildomus kilimus ir tūpimus dalyvaujantis orlaivio tipo kvalifikacijos instruktorius (TRI(A)), kaip reikalaujama ORO dalyje, turi skrydžių atitinkamo tipo lėktuvu patirties.

ORA.ATO.335 Viso skrydžio imituoklis

- a) FFS, patvirtintas naudoti per ZFTT, turi būti tinkamas naudoti pagal ATO valdymo sistemos kriterijus.
- b) FSS judesio ir vaizdo sistema turi būti visapusiškai tinkama naudoti pagal taikomas ORA.FSTD.205 dalyje nurodytas FSTD sertifikavimo specifikacijas.

3 poskirsnis

Daugianarių įgulų piloto licencijos (MPL) kursai**ORA.ATO.350 Bendrosios nuostatos**

Teisės rengti integruotuosius MPL mokymo kursus ir MPL instruktorių kursus suteikiama patvirtintai mokymo organizacijai tik jei ji taip pat turi teisę vykdyti komercinio oro transporto skrydžius arba yra sudariusi specialius susitarimus su komercinio oro transporto vežėju.

4 poskirsnis

Lakūnų bandytojų mokymas**ORA.ATO.355 Lakūnų bandytojų mokymo organizacijos**

- a) ATO, kuri patvirtinta rengti lakūnų bandytojų mokymą 1 arba 2 kategorijos lakūno bandytojo kvalifikacijai gauti pagal FCL dalį, teisės gali būti išplečiamos leidžiant rengti ir kitų kategorijų skrydžio bandymų bei kitų kategorijų skrydžio bandymų darbuotojų mokymą, jei:
  1. įvykdyti atitinkami 21 dalies reikalavimai ir
  2. ATO yra sudariusi specialų susitarimą su 21 dalyje numatyta organizacija, kuri yra įdarbinusi arba ketina įdarbinti tokius darbuotojus.
- b) Mokymo įrašai turi apimti mokymo programoje reikalaujamas studento parengtas rašytines ataskaitas, įskaitant, jei taikoma, duomenų apdorojimą ir su skrydžio bandymo tipu susijusių užregistruotų parametrų analizę.

FSTD SKYRIUS

REIKALVIMAI IMITUOJAMO SKRYDŽIO TRENIRUOKLIUS (FSTD) EKSPLOATUOJANČIOMS ORGANIZACIJOMS IR FSTD KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Reikalavimai FSTD eksploatuojančioms organizacijoms**ORA.FSTD.100 Bendrosios nuostatos**

- a) Prašymo išduoti FSTD kvalifikacijos pažymėjimą teikėjas turi kompetentingai institucijai įrodyti, kad jis pagal ORA.GEN dalies II skirsnį yra įdiegęs valdymo sistemą. Tokiu būdu užtikrinama, kad prašymo teikėjas tiesiogiai arba pagal sutartį būtų pajėgus laikytis nurodytų FSTD kvalifikacijos lygio veiklos rodiklių, funkcijų ir kitų charakteristikų ir kontroliuoti FSTD įrengimą.
- b) Jei prašymo teikėjas yra pagal šią dalį išduoto kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas, FSTD išsamios specifikacijos nurodomos:
  1. ATO pažymėjimo sąlygose arba,
  2. jei prašymo teikėjas yra AOC turėtojas – mokymo vadove.

ORA.FSTD.105 FSTD kvalifikacijos išlaikymas

- a) Siekdamas išlaikyti FSTD kvalifikaciją, FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas per dvylikos mėnesių laikotarpį nuosekliai išlaiko visus pirminės kvalifikacijos tikrinimo vadove (MQTG) nurodytus egzaminus ir visus funkcinis bei subjektyvius testus.
- b) Nurodoma rezultatų data, jie pažymimi kaip išanalizuoti bei įvertinti ir saugomi pagal ORA.FSTD.240 dalį siekiant įrodyti, kad laikomasi FSTD standartų.
- c) Siekiant užtikrinti nuolatinį FSTD, kuriam suteikta kvalifikacija, aparatinės ir programinės įrangos vientisumą, sukuriama konfigūracijos valdymo sistema.

ORA.FSTD.110 Keitimai

- a) FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas įdiegia ir prižiūri sistemą, pagal kurią visas svarbus modifikavimas nustatomas, vertinamas ir atliekamas jo eksploatuojamuose FSTD, visų pirma:
1. bet koks pagal tinkamumo skraidyti nurodymą privalomas arba neprivalomas mokymui, egzaminavimui ir tikrinimui būtinas orlaivio modifikavimas ir
  2. bet koks FSTD, įskaitant judesio ir vaizdo sistemas, modifikavimas, jei jis būtinas mokymui, egzaminavimui ir tikrinimui, pvz., duomenų tikslinimas.
- b) Valdymui, naudojimo galimybės ir sistemų veikimui įtakos turintis FSTD aparatinės ir programinės įrangos modifikavimas arba bet koks svarbus judesio arba vaizdo sistemos modifikavimas turi būti vertinamas siekiant nustatyti poveikį pirminės kvalifikacijos kriterijams. Organizacija parengia kiekvieno susijusio patikros testo pakeitimus. Organizacija išbando FSTD pagal naujuosius kriterijus.
- c) Organizacija kompetentingą instituciją iš anksto informuoja apie bet kokius didelius pakeitimus, kad būtų galima nustatyti, ar pakanka atliktų bandymų. Kompetentinga institucija nustato, ar modifikavus FSTD reikia atlikti specialų jo vertinimą prieš grąžinant jį naudoti mokymui.

ORA.FSTD.115 Įranga

- a) FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas užtikrina, kad:
1. FSTD būtų laikomas tinkamoje aplinkoje, kurioje jis veiktų saugiai ir patikimai;
  2. visi FSTD valdytojai ir techninės priežiūros darbuotojai būtų informuoti apie FSTD saugą siekiant užtikrinti, kad jie žinotų visą FSTD saugos įrangą ir procedūras įvykus avarijai, ir
  3. FSTD ir jame įmontuota įranga atitiktų vietos sveikatos ir saugos teisės aktus.
- b) FSTD saugos savybės, pvz., avarinis sustabdymas ir avarinis apšvietimas, turi būti tikrinamos bent kartą per metus ir užregistruojamos.

ORA.FSTD.120 Papildoma įranga

Jei FSTD sumontuota papildoma įranga, nors ir neprivaloma kvalifikacijai gauti, kompetentinga institucija ją vertina siekdama įsitikinti, kad ji neturi neigiamo poveikio mokymo kokybei.

II SKIRSNIS**FSTD kvalifikacijos reikalavimai****ORA.FSTD.200 Prašymas išduoti FSTD kvalifikacijos pažymėjimą**

- a) Prašymą išduoti FSTD kvalifikacijos pažymėjimą kompetentingos institucijos nustatyta forma ir būdu pateikia:
1. pradinio mokymo pagal prietaisus priemonės (BITD) atveju – BITD gamintojas;
  2. visais kitais atvejais – organizacija, ketinanti eksploatuoti FSTD.
- b) Pirminę kvalifikaciją siekiantys gauti prašymo teikėjai kompetentingai institucijai pateikia dokumentus, kuriais įrodoma, kaip jie įvykdys šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Šiuose dokumentuose aprašoma atitiktis ORA.GEN.130 ir ORA.FSTD.230 dalims užtikrinimo tvarka.

ORA.FSTD.205 FSTD sertifikavimo specifikacijos

- a) Agentūra pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnį išduoda sertifikavimo specifikacijas kaip standartines priemones, kuriomis įrodoma FSTD atitiktis esminiams Reglamento (EB) Nr. 216/2008 III priedo reikalavimams.
- b) Šios sertifikavimo specifikacijos turi būti pakankamai išsamios ir jose turi būti prašymo teikėjui konkrečiai nurodomos sąlygos, kuriomis bus išduodamos kvalifikacijos.

ORA.FSTD.210 Kvalifikacijos suteikimo pagrindas

- a) FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindą sudaro:
1. agentūros nustatytos taikytinos sertifikavimo specifikacijos, galiojančios prašymo suteikti pirminę kvalifikaciją pateikimo dieną;
  2. jei taikoma, orlaivio patvirtinimo duomenys, apibrėžti pagal 21 dalį patvirtintuose duomenyse, ir
  3. bet kokios kompetentingos institucijos nustatytos specialios sąlygos, jei atitinkamose sertifikavimo specifikacijose nėra reikiamų arba tinkamų FSTD standartų, nes FSTD turi naujų savybių arba jo savybės skiriasi nuo tų, kuriomis pagrįstos taikomos sertifikavimo specifikacijos.
- b) Jei nepakeičiama FSTD kategorija, kvalifikacijos suteikimo pagrindas taikomas būsimoms kartotinėms FSTD kvalifikacijoms.

ORA.FSTD.225 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamasis galiojimas

- a) Viso skrydžio imituoklio (FFS), skrydžio treniruoklio (FTD) arba skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklio (FNTP) kvalifikacija galioja, jei:
1. FSTD ir jį eksploatuojanti organizacija atitinka taikomus reikalavimus;
  2. kompetentingai institucijai suteikta ORA.GEN.140 dalyje apibrėžta prieiga prie organizacijos infrastruktūros siekiant nustatyti, ar tebevykdomi atitinkami Reglamento (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisyklių reikalavimai, ir
  3. kvalifikacijos pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas.
- b) ARA.FSTD.120 dalies b punkto 1 papunktyje nustatytą 12 mėnesių laikotarpį galima pratęsti daugiausia iki 36 mėnesių šiomis aplinkybėmis:
1. atliktas pirminis ir bent vienas kartotinis FSTD vertinimas, kuriuo nustatyta, kad FSTD atitinka kvalifikacijos suteikimo pagrindą;
  2. FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas turi pakankamai teisės aktais reglamentuojamų teigiamų FSTD vertinimų, kurie buvo atlikti per praėjusius 36 mėnesius;
  3. kompetentinga institucija kas 12 mėnesių atlieka oficialų ORA.GEN.200 dalies a punkto 6 papunktyje apibrėžtos atitikties stebėsenos sistemos auditą ir
  4. tinkamos patirties turintis paskirtas organizacijos asmuo peržiūri reguliarius kartotinius kvalifikacijos tikrinimo vadovo (QTG) testus, kas 12 mėnesių atlieka atitinkamus funkcijos bei subjektyvius testus ir išsiunčia rezultatų ataskaitą kompetentingai institucijai.
- c) BITD kvalifikacija galioja, jei kompetentinga institucija pagal ARA.FSTD.120 dalį reguliariai atlieka atitikties taikomam kvalifikacijos suteikimo pagrindui vertinimą.
- d) Atsisakytas arba panaikintas FSTD kvalifikacijos pažymėjimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

ORA.FSTD.230 FSTD, kuriam suteikta kvalifikacija, pakeitimai

- a) FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas kompetentingą instituciją informuoja apie bet kokius siūlomus FSTD pakeitimus, pvz.:
1. svarbų modifikavimą;
  2. FSTD perkėlimą ir
  3. bet kokią FSTD atjungimą.
- b) Jei keliamas FSTD kvalifikacijos lygis, organizacija kompetentingai institucijai pateikia prašymą įvertinti kvalifikacijos pakėlimo lygį. Organizacija atlieka visus prašomo kvalifikacijos lygio patikros testus. Tikrinant FSTD naudojimo galimybes siekiant pakelti dabartinį lygį ankstesnių vertinimų rezultatai nenaudojami.

- c) Kai FSTD perkeliama į naują vietą, organizacija prieš suplanuotą veiklą informuoja kompetentingą instituciją kartu nurodydama susijusių įvykių tvarkaraštį.

Prieš pradėdama eksploatuoti FSTD naujojoje vietoje, organizacija, siekdama įsitikinti, kad FSTD naudojimo galimybės atitinka jo pirminės kvalifikacijos standartą, atlieka bent trečdalį patikros testų ir funkcijos bei subjektyvius testus. Testų dokumentų kopija saugoma kartu su FSTD įrašais, kad kompetentinga institucija juos galėtų peržiūrėti.

Kompetentinga institucija gali atlikti perkeltą FSTD vertinimą. Vertinimas atliekamas pagal pirminės FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindą.

- d) Jei organizacija numato, kad FSTD bus išjungiamas ilgesniam laikotarpiui, ji apie tai informuoja kompetentingą instituciją ir nustato tinkamą FSTD neveikimo laikotarpio kontrolę.

Siekdama užtikrinti galimybę vėl iš naujo įjungti FSTD ir jį naudoti pagal pirminę kvalifikaciją, organizacija susitaria su kompetentinga institucija dėl išjungimo, laikymo ir įjungimo iš naujo plano.

ORA.FSTD.235 FSTD kvalifikacijos perleidžiamumas

- a) Kai keičiasi FSTD eksploatuojanti organizacija, naujoji organizacija iš anksto informuoja kompetentingą instituciją, siekdama susitarti dėl FSTD perdavimo plano.
- b) Kompetentinga institucija gali atlikti vertinimą pagal pirminės FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindą.
- c) Kai FSTD nebeatitinka savo pirminės kvalifikacijos suteikimo pagrindo, organizacija turi pateikti prašymą išduoti naują FSTD kvalifikacijos pažymėjimą.

ORA.FSTD.240 Įrašų saugojimas

FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas saugo įrašus apie:

- a) visus dokumentus, kuriuose aprašomas ir įrodomas pirminės FSTD kvalifikacijos suteikimo pagrindas ir FSTD lygis, visą jo naudojimo laikotarpį ir
- b) bet kokius pasikartojančius su kiekvienu FSTD ir atitiktis stebėsenos veikla susijusius dokumentus ir ataskaitas bent 5 metus.

AeMC SKYRIUS

AVIACIJOS MEDICINOS CENTRAI

I SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

ORA.AeMC.105 Veiklos sritis

Šiame skyriuje nustatomi papildomi reikalavimai, kuriuos organizacija turi įvykdyti, kad jai būtų galima išduoti patvirtinimą, jog ji kaip aviacijos medicinos centras (AeMC) gali išduoti sveikatos pažymėjimus, įskaitant pirminius I klasės sveikatos pažymėjimus, arba pratęsti tokio patvirtinimo galiojimą.

ORA.AeMC.115 Prašymas

Prašymo išduoti AeMC pažymėjimą teikėjai:

- a) turi atitikti MED.C.005 dalį ir
- b) kartu su ORA.GEN.115 dalyje reikalaujamais organizacijos patvirtinimo dokumentais pateikia išsamius duomenis apie klinikinę sąsają arba ryšius su paskirtomis ligoninėmis ar medicinos institutais specialistų atliekamų medicininių apžiūrų tikslais.

ORA.AeMC.135 Nepertraukiamasis galiojimas

AeMC pažymėjimas išduodamas neribotam laikui. Jis galioja, jei turėtojas ir organizacijos aviacijos medicinos gydytojai:

- a) atitinka MED.C.030 dalį ir
- b) išlaiko reikiamą patirtį kasmet atlikdami reikiamą 1 klasės medicininių apžiūrų skaičių.

II SKIRSNIS**Valdymas****ORA.AeMC.200 Valdymo sistema**

AeMC įdiegia ir prižiūri valdymo sistemą, apimančią ORA.GEN.200 dalyje nurodytus elementus, ir procesus, kurių reikia:

- a) sveikatos pažymėjimams išduoti pagal MED dalį ir
- b) duomenų apie sveikatos būklę konfidencialumui užtikrinti.

ORA.AeMC.210 Reikalavimai darbuotojams

- a) AeMC:
  1. paskiria aviacijos medicinos gydytoją (AME) AeMC vadovu, kuris turi teisę išduoti 1 klasės sveikatos pažymėjimus ir turi pakankamai aviacijos medicinos srities patirties, kad galėtų vykdyti jam pavestas pareigas, ir
  2. įdarbina reikiamą skaičių kvalifikuotų AME ir kitų techninių darbuotojų bei ekspertų.
- b) AeMC vadovas atsako už apžiūrų rezultatų vertinimo koordinavimą, ataskaitų, pažymėjimų ir 1 klasės pirminių sveikatos pažymėjimų pasirašymą.

ORA.AeMC.215 Įrangos reikalavimai

AeMC turi turėti medicinos ir techninę įrangą, tinkančią aviacijos medicinos apžiūroms, kurios būtinos norint naudotis į patvirtinimo taikymo sritį įtrauktomis teisėmis, atlikti.

ORA.AeMC.220 Įrašų saugojimas

Be ORA.GEN.220 dalyje reikalaujamų įrašų, AeMC turi:

- a) saugoti įrašus su išsamiais duomenimis apie medicinines apžiūras ir vertinimus, atliktus siekiant išduoti sveikatos pažymėjimus, pratęsti jų galiojimą arba juos atnaujinti, ir su jų rezultatais mažiausiai 10 metų nuo paskutinės apžiūros datos ir
  - b) saugoti visus medicininius įrašus taip, kad būtų nuolat užtikrintas duomenų apie sveikatos būklę konfidencialumas.“
-